

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 l.
HIRDETÉSEK:
 4-hasábos petty sor egyszer 20 ft,
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyílttér petty sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, május 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politikai tüzhelyről.
- Apponyi szakbeszède.
- Új tárgyalás a Simon-Petrovics pörben.
- Detektiivk*el üldöznek egy uriaszonyt.
- A csodák hazája.
- A békéscsabai mandátum.
- Hamis-e a keresztlevél?
- Est a Maroson.
- Pörvesztes lett Stefánia.
- Gyermeknapok Aradon.
- Aktuális strótfák.
- Elégia.
- Tarkaságok.

Az Arad-Csanádi vasut.

Arad, május 27.

A magyar keleti vasut egy fiatal főmérnöke, harminchat év előtt könyvet írt és adott ki. A könyv, a mint a szerzője megnevezte „egy gyakorlati példa“ volt „mint utmutató olcsó és jövedelmező vasutak létesítésére, tekintettel hazánk, kiválólag alföldünk, viszonyaira“. Ez a könyv fekszik előttünk. Közgazdasági, vasutpolitikai szakmunka, de annyi szívvel, annyi okos rajongással írva, a minőt hasonló írásművekből aligha éreztek ki.

A könyvet Boros Beni írta, az arad-körösvölgyi vasut tervezetéről, Atzél Péter, Aradvármegye főispánja és társainak megbízásából. Szinte

ügyeivel majdnem teljesen el lévén foglalva, e munka megírására, e fontos és közhasznu feladat teljesítésére vállalkoztam. ezt leginkább csak azért tettem, mert hazafias érzésű és lelkes megbízóim által megkezdett uton magam és tölem kitelhetőleg kívántam szűkebb értelemben vett szülőföldem s) ezzel szeretett hazám jólétének előmozdítására közreműködni.

...Mert e mozgalom nemcsak Arad város és megye, de az egész ország anyagi jólétének és felvirágozásának emeltyüje lesz.“

Ha szabad adatokkal, számokkal és mély tudással egybekovácsolt, minden részében reális és áttetsző tervet álomnak nevezni, akkor ez az elsárgult, a forgalomból kivészett száz-tizenöt oldalos könyv Boros Beni álma volt. Mert csakugyan álomnak tűnhetett az akkori időkben: kellett hozzá, a szerző számítása szerint, 700,000 forint, amelyet a vasut vidékének községei és birtokosai aláírnak, 800,000 forint, amelyet a kormány aláír s kedvezőtlen esetben, elsőbbségi papirokra, 670,000 forint, összesen 2,170.000 forint. Olyan összeg, amely ma, vasuttkéül szinte csekélynek mond, harminchat év előtt szinte a lehetetlenség kódébe tartozott. S ez a föltevés még csak megjárta a könyv... mellett, hogy az... évente 468... Csak nem... hogy... tk,

holott kocsin és lóháton olyan szépen és biztosan lehet utazni!

Az álmok valósága, amelyet az embernek kedve lenne Boros Beni számításaival és a kezdet adataival összehasonlítani: az arad-csanádi egyesült vasutak jelene. A vasut, amely 34 milliós alaptőkéjével és hét milliányi tartalék- és nyugdijalapjával az ország egyik legnagyobb közgazdasági intézménye és a magyar magánvasutak között a legelső; utasforgalma a kibővült vasuthálózatban a mult év alatt 2,523,832-re emelkedett, bevételei pedig 6,576,815 koronát tettek ki; a teherforgalom, amelyet az arad-jószáshelyi viszonylatban Boros Beni „2—4 millió vámmázsára“ tett, a mult évben 107 millió tonnakilométeren felül volt.

De nem tolytatjuk az összehasonlítást, amelyek egy sirjában nyugvó, hatalmas fértiunak szolgálhatnának elégtételül a kicsinyléssel és bizalmatlansággal szemben, amelylyel akkor ez a könyv bizonyára sok helyütt találkozott és küzdött. Az aradi- és csanádi egyesült vasutak részvénytársaságának holnapra kitűzött közgyűlése, amely ezt a visszaemlékezést aktuálissá tette, a régi számadatokon felül egy érzést nyit föl. A közösséget, amely e vasutnak multjában, jelenében és jövőjében egyforma mértékben áll fönn a vasut és... zött. A szülőföldhöz.

hoz való fiu ragaszkodás és férfias tenni vágyás építette meg az alapját, fektette le az első sineit ennek a vasutnak. A haszon, a virágzás, a gazdasági gyarapodás, amelyet akkor tőle Arad város és Arad vármegye részére várt az alkotó, százszoros mértékben következett be; s a szellem, hogy e vasut vezetésével, fejlesztésével, modernné alakításával nem csupán a tőkebefektetés jövedelmét kell biztosítani, de Aradnak, s a vasut által befutott területnek jólétet fokozni, ez a szellem megmaradt az alkotónak és az alapítónak utódaiban is, s ez a szellem irányítja ma is a kis és nagy ügyekben egyformán a vasut jelenlegi vezetőit.

Az aradi ember nem nézhet egyszerű számokat az arad-csanádi egyesült vasutak kimutatásaiban, s annak közgyűlése nem jelent egyszerű közgazdasági eseményt. E várossal, e vármegyével annyira szervesen kapcsolódott össze a vasut sorsa, hogy nemcsak a részvényesek, hanem minden érdeklődni tudó embere e városnak s a vármegyének büszke örömmel veheti hírül a nagy föllendülést, a mely az elmúlt évben úgy a vasut kocsi-, személy- és teherszállításában, mint üzleti ügyeiben bekövetkezett. Ez a fejlődés, a mely Boros Beni tervének nagyszerű és igaz voltát újra meg újra tanúsítja, arra is mutat, hogy a vasut helyes vezetése továbbra is biztosítva van az Acsev. mai igazgatóságának, s Boros Beni és Vásárhelyi László méltó utódjának, Fábry Sándor dr.-nak, a vasut kiváló vezérigazgatójának kezeiben.

A szegedi mandátum. Szegedről jelentik: Bánffy Dezső báró halálával megüresedett szegedi I. kerületi mandátum elnyeréséért már eddig is sok aspiráns küzd. Nyíltan ugyan még egy jelölt sem lépett föl, de körülbelül bizalmasan az összes pártok állítanak, hogy Bánffy báró halálával feloszlik a kerületi mandátumot megjelölt tagjai nagy

részben a munkapárthoz fognak csatlakozni. A munkapárt jelöltjei közül különösen két komoly nevet emlegetnek: Gerliczy Ferenc bárót és várhelyi Rósa Izso dr.-ét, aki a szegedi munkapárt elnöke, Gerliczy Ferenc báró a Szeged melletti Deszken nagybirtokos, a város ügyeit ismeri, s bizonyos körökben elég népszerű is. — A munkapárt végrehajtó-bizottsága vasárnap délelőtt fogja megtartani jelölt gyűlését. — A Kossuth-párt is szándékozik jelöltet állítani és pedig az elterjedt hírek szerint Hoitsy Pált.

A politikai tüzhelyről.

(A miniszterelnök és a véderőreform. — Tisza és a sajtó.)

— Fővárosi levél. —

Budapest, május 27.

A miniszterelnök, az a Khuen-Héderváry gróf, akit nyolc esztendővel ezelőtt szerettek úgy emlegetni, mint aki majd a hatalmi szó erejével fogja átkergetni a Széll létszámemelését, egyszerre csak azzal lepte meg a világot, hogy visszavonta a „rosszul beállított“ javaslatot. Éppen úgy, mint e dátumot megelőző nyolc esztendővel ezelőtt tette Bismarck: elfogadta az ellenzék határozati javaslatát, melyet Vienke báró (Bismarck legnagyobb ellensége, akivel hajdan pisztolypárbajt is vívott), nyújtott volt be. Pedig hát akkor Bismarck sem az „engedékenység“ politikája képviselőjéért hivatott haza Párisból a katonai javaslatok képviselőjére. De akkor az erő politikája is a „kitérés“ diktálta. Nem akarnak az analógiát továbbfűzni, mert hiszen végiggondolni ezt amúgy sem lehetne, mivelhogy Héderváry gróf „magyar“ politikája ma már tisztább kontúrokban áll előttünk, mint nyolc esztendeje, hogy a norvát báni felelőtlenségből a magyar kormányelnöki felelős légkörbe szakadt államférfiut úgy igyekeztek feltüntetni, aki a parlamenti felelősséggel nem bíró Bismarckot tekintí a politikai ideáljának. A Széll féle javaslatokkal szemben követett okos taktikáját így próbálták akkor befektetni. Rá is olvasták akkor Bismarcknak a következő tését:

„Az alkalmatlan politikai promisszák megvalósítása...”

lesznek s ilyenkor az, akinek a hatalom a kezében van, saját szándékai szerint fog eljárni.“

Nos a nyolc esztendő tanulságait beigazolták, hogy Héderváry grófnak csak akarnia kellett volna, hogy a magyar katonai konfliktus során a hatalmi szándékot olyan nyersen képviselje ahogyan csak akarja. E helyett Héderváry visszavonult és várt, várta a közhangulat megérését arra a katonai reformra, amelyet ő majd a nemzeti kijózanodás parlamentjében képviselhessen. Ez a reform, szociális tartalma elvitathatatlan értékeivel, katonai szempontból való modern ujjításaival és közjogi vonatkozásaiban a magyar nyelv jogának olyan pozíció elismertetésével fekszik a Ház asztalán, hogy többé semmi komoly kétség nem veszélyeztetheti a sikerét... És ez egyszersmint a miniszterelnök nagy politikai karrierje utóbbi decenniumának is olyan sikere, amely mindenkor igazolni fogja azokat, akik visszavonultsága idején is az ő tarsolyában keresték a providenciális államférfiu marsallbotját...

Tisza véleményét a sajtóról meglehetősen disszonanciával fogadták az újságok. Az egyetlen Újság meg éppenséggel félre is csavarja a véleményét. Ugy állítja be, mintha Tisza nem a sajtót, hanem tisztára a közönséget okolta volna a „hibákért“. Ezt a beállítást első pillanatra talán úgy lehetne magyarázni, hogy az Újság helyesebben tartja, ha Tiszára a közönség haragszik meg és nem a sajtó. Pedig hát itt felesleges minden csürés-csavarása a dolognak: Tisza oly világosan beszélt, annyira nem általánosított, mint ahogy ilyen címen viszont a Pester Lloyd érzékenykedett. Tisza annyira distingválta, mintha egyenesen köztünk nőtt volna fel „a cigánysorban“. Különválasztotta a zsurnalisztika irodalmi jelentőségét a politikaitól és mintha olyan félet mondott volna, hogy sok értékes kulturerőnket félti a napipolitikától, viszont éppen e félelem révén szeretné az értékeknek dominálőbb erejét látni a politikai életben.

mel értékelni, az bizonyos. Nem hatolhatunk e helyen mélyebben a kérdésekbe, a rendelkezésünkre álló hely kereteit nagyon is bőven túllépő alapossgal kellene kifejtünk a konkluziót, hogy egészen tisztán lássuk Tisza gondos megfigyelésének olyan eredményét, amelyből mi nemcsak hogy a közönség vagy sajtó ellen kihelyezhető tendenciát nem tudunk kiolvasni, hanem éppen ellenkezően a közönség és a sajtó egymásra ható viszonya iránt való olyan figyelmességet fedeztünk fel benne, amelyből, még meglássuk igen sok jó fakadhat... Hogy Tisza félti az irodalmi nivót a napisajtó express-munkájától? Hogy meglátta hány kiváló talantum munkaereje morzsolódik fel a szerkesztőségi asztalok efemer értékű munkája mellett? Ezeket a kérdéseket tulajdonképpen fel sem kellett volna vetnie Tiszának, ha nem az élet maga produkálná. Hiszen mi magunk a metierben hányszor kesergünk emiatt, amikor egy-egy nagy dolgokra képes erőnek éjjelenkénti szétforgácsolódását látjuk. Hány jeles szindarab, a költészetnek, a regényirodalomnak mennyi meg nem írt munkája veszett el ebben az éjjelről-éjjelre és nappalról-nappalra való újságíróskodó túlekedésben. Ha Tisza eszmemenetét akarnók követni, visszafelé tekintve a Shakspeare idejére, a Madách korára, vagy a Vörösmarty költészetére, vajjon nem támad-e kétségünk az iránt, hogy a francia koronáért küzdő navarrai király éppen a Felsült szerelmesek-et inspirálta volna, ha Shakspeare-t véletlenül egy huszadik századbéli szerkesztő e téma ciquis-szerű feldolgozására szerződött? Mi lett volna Falstaff alakjából, mivé formálódott volna Shakspeare figurái az athéni bárgyu mesteremberek póri komikumától az incselkedő Puck leleményes finomságaig, ha nem a Globe színpada mértékére készültek volna, hogyan festenek VIII Henrik kedvelt udvaroncái ha molnárférenci feldolgozásban kerülnek újsághasábra? Megcsinálja-e vajjon és hogyan csinálta volna meg nagy művét Madách, ha feldult család irodolgozása hatását előbb szétforgácsolják és kiviszik az utcára a krajcáros lapok? A Vén cigányokhoz hasonló remeklések micsoda laposokká válnak, ha a képletes beszéd koturnusában nem lett volna annyi termelő erő, mint amennyi volt? Száz és száz remek vezércikk nem tudott elmondani annyit, amennyi igazság su-

gázott sejtelmek ködfátyolán át Ocskay brigadéros kifakadásából, hogy „hiába minden” a tulerővel szemben: rakhathunk a holttestekből akár olyan magas hegyet, mint a késmárki csucs... Habát Tisza semmi egyéb vonatkozásban nem szólt volna soha egyebet a sajtóról, ha másként nem igazolta volna is a napi sajtó értékei iránt való megbecsülését, mint ahogyan most mondta, hogy félti az aprólékos szétforgácsolódástól a sajtó betűin át is megnyilatkozó talantumokat, akkor is igazabb és őszintébb szeretetet árult volna el szellemi erőinknek a sajtóban komprimált értékei iránt, mint azok, akik eddig csak puffogó frázisokban hizelegtek ugyan a sajtónak, talán csak azért, hogy a háta megett annál vigabban gáncsolhassák. Tisza, őszinte egyéniségéhez méltóan szemtől-szembe hangoztatta a hibákat, hogy javítani segítsen. És annál inkább tehette ezt, mert el kellett várnia, hogy az újság-lapok nem takarhatnak primadonna érzékenységeket mikor éppen ezeken a lapokon szokták oly kedves őszinteséggel leinteni a közélet és a színpad érzékenykedő primadonnait, amikor a jóindulatu intelmekre is úgy felszisszennek, mintha tüszurást éretek volna...

A kultuszvita felfakasztani akarná a régi sebeket. Pedig ez ma sajna veszedelmesebb volna, mint bármikor volt. Mert beteges rohamossággal szaturálva lettünk a nyugati doktrináktól, amelyek amugy is részekre bontogatták a nemzetet. A szociális irányok szele megérintette közéletünket, mielőtt még elértük volna a fejlődés ama stádiumát, mely erre érette tett. Sajnos e tünet a legrégebb időtől fogva veres fonálként húzódik végig közéletünkön. Annyi tény, hogy sajtóban s parlamentben egyaránt azon vitázunk, hogy ki klerikális, beszélünk összevontva reakcióról és oligarchiáról és ennek tetejébe beszélünk a szociális haladás szükségéről, anélkül, hogy előbb az iparállam követelményeinek megteremtésén dolgoznánk. Szó, szó és szó: tépi, szakítja, bontja ezt a nemzetet, anélkül, hogy Széchenyi elméje elborulásának rejtelmét éreznék át minden kimondott szó előtt és a sok szó helyett egységes akarat és erő tervszerű komállyal foglalkozik hazánk viszonyainak megfelelő helyes

közgazdasági irányok megállapításával... Urak, ki fog ezen a nemzeten segíteni, ha ez a nemzet nem fog tudni önmagán segíteni?...

Apponyi szakbeszéde.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 27.

A Ház mai ülésének kezdetén a képviselők nagy kíváncsisággal várták Apponyi Albert gróf felszólalását. Apponyi azonban nem igen felelt meg a várakozásoknak, mert szakbeszédet mondott, amelyet bizony a képviselők unatkozva, ásítva hallgattak.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következő:

A Ház mai ülését negyedtizenegy óra után nyitotta meg Návay Lajos alelnök. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után napirend előtt

Pop C. István szólalt föl. Elmondja, hogy a földművelésügyi tárca vitájában mondott beszéde közben Szüllő Géza azt a megjegyzést tette, hogy ő a hatóságot rágalmazza. Bizonyítja, hogy nem rágalmozott, hanem az igazságot adta elő.

Szüllő Géza megjegyzése után az elnök fölhatalmazást nyert a Háztól, hogy a Bánffy halálával megüresedett szegedi első kerületben a választás elrendelése iránt az intézkedést megtehesse. Bemutatja a hadvezetőség meghívását az első csatabajónak ünnepélyes vízrebocsátására. Felolvassák ezután az interpellációs és indítványkönyvet. Szerényi József és Heltai Ferenc ismert indítványait a talpfaszállítás dolgában június 9-én fogják megokolni.

Damján Vazul az egyházak és felekezeti iskolák segélyezéséről beszél s azt panasolja, hogy a román iskolákkal a segélyezés tekintetében méltánytalanul bántanak. Arra kéri a minisztert, hogy a kongrua megállapításánál egyenlő bánásmódban részesítse az egyházakat.

Brandsch Rudolf: A népiskolai oktatás helyzetével foglalkozik. Oly kevés az iskola, oly nagy az analfabéták száma, hogy a jelenleg rendelkezésünkre álló eszközökkel csak fogyatékosan segíthetünk a bajokon.

Apponyi Albert gróf: Polemizál az előtte szólóval s maga is szükségesnek tartja, hogy a tanító ismerje az anyanyelvét annak a gyermeknek, akit tanít. Ez jó kiegészítő eszköz. Damján Vazul szerencsétlen törvénynek nevezte a népiskolai törvényeket, amelyeket ő alkotott. Nem mondhat mást, minthogy ezt a minősítést

annak a sejtelmének fölébrítésére, hogy a féltékenységtől új izgalmakat, a szerelemnek új nuániszait várhatja. És legközelebb, amikor a felesége ismét elkezdte a gyóntatást, hirtelen nekibátorodott és ezt felelte:

— Nos, ha igazán nem lesz belőle barag, akkor...

— Hogy hitták!?

— Várj. Előbb ünnepélyesen igérd meg...

— Szőke volt? Barna? Fekete? Vagy talán vörös?! — tudakolta növekvő iudulattal az asszony. Az ő haja szőke, és legalább a szőke haj igazolását szerette volna megmenteni.

— Mindent elmondok; de be kell látnod, hogy te kényszerítettél rá. És előre kell bocsátanom, hogy ha szerettem is azt a nőt, már nem szeretem. Azóta, hogy téged meglátalak, nincs számomra más nő a világon...

— Beszélj! Mondj meg mindent. Hogy hívták?

— Irén.

— Irén?

— Igen. Irénnek hívták. Színésznő volt.

— Gondoltam! A haja?

— Fekete.

— Jaj, be közönséges!

— De ez nem volt olyan közönséges fekete haj. A démoni nők fekete sörénye volt ez, és ilatos és hódító, mint éjszaka a kert...

Sarnyai Ákos most látott életében először szerelmes nőt kétségbeesni. És persze, nem tudta vigasztalni. Hiába mondta, hogy csak trefált. Az asszony napokig sirdogált.

És innen kezdve a feketehaju színésznő nem távozott el házukról. Csak gondolatban volt ugyan jelen, de ott volt. Annyira ott volt, hogy már Ákos is kezdett hinni benne, hogy valamikor, Pesten, legénykorában, hej!...

Ekkor történt a szokatlan eset, hogy Ákost fontos ügyek egy hétre a fővárosba szólították. Mindenáron magával akarta vinni az asszonyt, aki azonban ellenkezett:

— Nem, nem akarlak megakadályozni. Tudom, az Irénnel fogsz találkozni. Tudom.

— De aranyos lelkem, hidd el... számárság!... Gyere velem és győződjél meg magad, hogy rémképeket látsz...

— Ha veled megyek, tudom, hogy hű maradsz. De az ilyen hűségéből, mely kényszerű, nem kérek. Maradj hű abban a tudatban, hogy távol vagyok tőled. A kis fiunk boldogságára esküszöm, hogy nem leselkedem reád. Kémekeket nem küldök a nyomodba. Maradj hű a magad erejéből. Ha megcsalsz, ugyis meg tudom. Megérem azt én.

Ákos tehát egyedül utazott a fővárosba. Már utközben sem tudott szabadulni Irén megalmodott képétől és a kitalált emlékek eleven rajzásától; mikor pedig megérkezett Budapestre, vad ráamor fogta el. Csak most látta, amit evek során nem vett észre, hogy ez a város gyönyörű város; hogy itt érdemesebb élni, mint a tanyán.

Este elment az egyik színházba. Egy operettet nézett meg; illetve az operetből nem látott semmit, mert csak Irént nézte. Csakugyan, egy nyulánk, csupa-izgalom hölgy éne-

kelt és táncolt a színpadon, aki percről-percre növekvő nekihevüléssel vette föl a képzeletbeli Irén vonásait, mozdulatait, szavának csengését, a szeme lobogó tűjét. Ákos meg volt babonázva és előadás végeztével ő is ott szorongott, diákok kereskedősegek között a színpadról vezető kiskapu előtt, hogy meglássa a primadonnát, mint száll automobiljába...

Ismeretséget kötnie sokkal könnyebb volt, mint képzelte. A briliánsokkal ékes nyaklánc olyan ajándék, melyet a hódolat jeléül szívesen fogadnak el. Az egy hét úgy múlt el, mint egy lázas álom. Ákosnak haza kellett térnie.

— Nos, láttad? — kérdezte a felesége.

— Láttam.

— Véletlenül?

— Dehogy. Készakarva. Meg akartam győződni arról, hogy te vagy a legszebb nő a világon. Elmentem a színházba és egy páholy mélyedéséből, észrevétlenül figyeltem. Megöregedett a szegény. Nem is vártam be az előadás végét; a második felvonás közepén távoztam. Vagy harmadnap a dunaparti korzón keresztül vezetett az utam. Szembőzt jött velem Irén. Észrevettem rajta a meglepődést. Rámnézett. Álltam a tekintetét és köszönés nélkül men'em el mellette.

— Paraszt! Köszönnöd kellett volna. De különben jól tetted. Erről a parasztságról rádismerek. Ezt elhiszem.

Ákos meglepődötten mosolygott magában. Megtanult hazudni és az asszony megtanult hinni. Most már vakon bízott az urában.

bóknak tekinti. (Helyeslés.) Az utóbbi négy esztendő alatt száz percenttel emelkedett a kultusztárca kiadása és mégis koldustarisznyával jár ez a tárca, mert évenként 24—30 millióval több kiadásra volna szükség kulturális téren. Háromszáznegyvenezerre tehető azoknak az iskolaköteleseknek száma, akik nem találnak iskolára. De ebbe nincs beszámítva az iskolakerülők nagy száma. Igen nagy baj ez és ő szomorodva látja, hogy segíteni nem lehet. Azt hitte, hogy nyolc év alatt nyakára lehet hágni ennek a bajnak, de csalódott. A tankötelesek száma egyre több s több lesz, de a tanítók és az iskolák száma alig gyarapsodik. Miniszterkorában átlátta, hogy gyors léptekkel kell segíteni, elsősorban pedig minél több új tanítói állás szervezésével. A népoktatás ingyenességéről szóló törvényt Cserny Károly szeretné eltörölni.

Cserny Károly: Felfüggeszteni!

Apponyi Albert gróf: Hisz az körülbelül mindegy. Az a törvény különben a civilizáció követelményeként jött létre. (Helyeslés balfelől.) Az iskolakötelezettség mostani tartama nem felel meg a kor követelményeinek. Egész unikum vagyunk e téren. Nem ért egyet Tiszával abban, hogy a tanárok szolgálati ideje harmincöt évben állapítsák meg. (Helyeslés a baloldalon.) A harmincöt éves szolgálat fenntartása föltlenül helyes, rámutat arra a nehéz munkára, amit a tanárok végeznek. Minden foglalkozás között a legmegőrülőbb a tanáré.

Attér az egyetem kérdésére, de nem szól arról, hogy hol kellene felállítani az új egyetemet. Nem ért egyet Zichy miniszternek azzal a fölfogásával, hogy nálunk európai nivón álló operát fenntartani nem lehet. Utal arra az időre, amikor Mahler Guasztáv állott operánk élén. Ebben az országban mindenki annyit dolgozik, amennyit éppen kell. A művész is csak annyit tanul meg művészetének technikumából, hogy az előadásán megállhassa helyét. Művészeinkbe be kellene oltani a tökéletesedés vágyát. Elítéli minden téren az új művészeti irányokat, minden nemzetnél abberáció ez, de nálunk egész nemzeti veszedelem. Örömmel hallotta a miniszter-től, hogy a katolikus autonómiát megvalósítja. Kéri a kormányt, hogy ezt a törvényjavaslatot minden késedelem nélkül terjessze be. Ezután Kelemen Samu tegnapi beszédére reflektált. Nagyon kéri a Ház tagjait, hogy ne firtasson felesleges kérdéseket. Helyesli az olyan egyesületek létesítését és működését, melyek a katolikus hitéletet fejlesztik. Ő maga is résztvett ifju korában ilyen egyesületekben és köszönetet mond ezért Istennek. E kérdéseknek vitatása csak a vallási béke negrontásához vezet. A költségvetést nem fogadja el. (Eljenzés és taps a Kossuth- és néppárton.)

A Ház ezután áttért az interpellációkra.

Barcsay Andor a hunyadmegyei állapotok ügyében terjesztette elő interpellációját.

Az elnök negyed háromkor berekesztette az ülést.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi „Burlársaság” a Jópásztor vendéglőben május 28. délután 5 órakor közgyűlést tart.

(*) Turisták pünkösdi kirándulása az Aldunára. Az egész országból, sőt a messze külföldről, miatha népvándorlás volna, özönlik a látványgyó közönség pünkösdre a csodaszép Aldunára, mely a természet nagy templomának egyik legimpozánsabb oltára. Pünkösöd az Alduna bucsu napja. A hatalmas gőzhajók ünnepe diszben, büszkén szelik a szőke Duna taktéző, hullámozó habjait és a Kazán-szoros fejedelmi látványosságainak hosszú sora néma csodálatot és lélekemelő hangulatot kelt a kirándulók ezreinek lelkében. Az aradi turista-egyesület is ekkor rendezi külön hajón a Bázias-orsóval vonalon két napos alkalmi kirándulását, melyre május hó 31-éig lehet jelentkezni az egyesület irodájában mindennap délután 5—7 óráig, továbbá Bloch H. és Kerpel Izsó könyvkereskedésében kitétt iveken. A kirándulók a festői Cserna-völgyében fekvő Herkules-füredben töltik a második napot. Indulás Aradról június hó 3-án este 7 órakor, visszaérkezés Aradra június hó 5-én este 11 órakor. Résztvételi díj személyenként 45 korona, vasuti

és hajó-jegy nélkül 28 korona, mely összegben az italokon kívül minden költség belefoglalatik.

A csodák hazája.

(A nők uszóruhája. — Hölgyek országa.)

— Amerikai levél. —

A csodák hazája: Amerika, ahol a legenda szerint az arany úgy folyik az utcán, mint például Aradon a szagos benzín, amit a rohánautóbuszok csurgatnak ki magukból. A csodák hazájában is föltűnő az a rendelet, amit a chicagói rendőrfőnök bocsátott ki s melylyel a nők erkölceit akarja megrendszabályozni.

A chicagói rendőrség főnöke Mc Veeney, rövid időre abbahagyta a bombavető fáradtságos nyomozását, a munkásháborúk letörésére irányuló küzdelmeket s más egyéb ezerféle gondját-baját; ehelyett leült íróasztalához s megalkotta az 1911. évi *fürdőidény erkölceinek és fürdő ruháinak törvénykönyvét*. Ime, a szemérmes rendőrfőnök szigorú rendelete:

Nőknek nem szabad férfi fürdőruhát viselni.

A szoknyáknak a térden alul kell érni.

Bő, térden alul érő bugyogók viselete kötelező.

Bugyogót szoknya nélkül viselni tilos.

A nők nem viselhetnek ujjatlan fürdőruhát.

Tizenhat éven felüli leányok harisnyát kötelesek viselni.

A bluzok nem lehetnek tulságosan kivágottak.

A nőnek tilos testhez álló fürdőruhát viselni.

Mc Veeney rendőrfőnök kijelentette, hogy a tópart nyilvános fürdőhelyeken a legnagyobb szigorúsággal fognak őrködni a rendelet betartása felett. Erkölcsösség — ez lesz a jelszó mindenfelé a tó mentén.

— Nem fogom eltérni — mondotta a rendőrfőnök — hogy olyan öltözékben, kivágott kosztümökben jelenjenek meg a nyilvános fürdőhelyeken, mint valami fényes bálteremben. Jól megtermett, szigorú rendőrök, ha kell, lekéket adnak majd az illemből azoknak a fürdőzőknek, akiknek arra szükségük van. Szemérmetlennek tartom azt a fürdőöltözéket, amely nemcsak a nyakat, hanem a vállat és keblet is fedetlenül hagyja, ujjai nincsenek, térden felül ér csak, szoknya nélkül és a tulajdonosa nem visel harisnyát.

Azok, akik makacs és kérlelhetetlen ellenzői a nők polihikai egyenjogosításának rendszerint azzal szoktak érvelni, azt hangoztatják, hogy a nőkben semmi tehetség, semmi képesség nincs, ami őket nagy tettekre, nagy vállalkozások sikeres keresztülvételére képessé tenné.

Különösen a nők szervező és vezető képességét szeretik kétségbevonni, amely tulajdonságok nélkülözhetetlenek lennének, ha a nők államférfiak helyét akarnák betölteni. Ezt az ellenszenves véleményt az amerikai nők meg akarják céfolni s hogy ezt megtehessék, nagyarányú kísérleteket terveznek.

A délnyugati államok egyik általánosan ismert durgazdag agglagényo. E. G. Lewis siet segítségükre a nőknek, aki hajlandó minden módot megadni nekik, hogy a zsarnok férfiak előitéletét megdönthessék.

Lewisnek az a terve, hogy egy női közársaságot szervez s erre a célra átadja összes, óriási kiterjedésű birtokait, amelyeknek értékét nyolc millió dollárra becsülik; a birtokokat egy nőkből szervezett tanács fogja igazgatni, amely tanácsnak tagjait az amerikai

nők ligájával összekötésben álló újságok szerkesztői fogják kinevezni. A tanácsban kicseben utánozni fogják az állami életnek szokásos szokásos formáit.

A főváros Lewis birtokainak központja, University City lesz, Missouri államban. A köztársaság jövő év január havában fogja első kongresszusát tartani, amelyen mindenekelőtt elnököt fognak választani. A képviselőtestület tagjait a nők ligájának kétezer osztálya küldi majd ki egészen a szokásos formában. A köztársaság elnökének lesz belügyi, hadügyi, kereskedelmi és pénzügyi miniszterekből álló kabinetje, a legfelsőbb igazságszolgáltató fórumot pedig három előkelő nőügyvéd fogja képviselni. Ez a bíróság dönt minden ügyben s döntése ellen nem lesz helye felebbezésnek.

Lewis azt reméli, hogy öt esztendő alatt a nőállamnak tagjai felszaporodnak egy millióra s akkor ki fog tűnni, hogy a nők éppen olyan jól értik a kormányzás titkait, mint a férfiak.

A békéscsabai mandátum.

— Harc késhegyig. —

Távirati tudósítás.

Békéscsaba, május 27.

Békéscsabán megindult a választási harc. Hogy odalent milyen kavardás van, azt így jellemzi a félhivatalos „Magyar Távirati Iroda” következő jelentése:

Békéscsabán néhány nap óta összegyűltek Magyarország összes választási vigécei. Sorra zsarolják a jelölteket és különféle embereket léptetnek fel, hogy maguknak tőkét kovácsoljanak.

Békéscsabán az Achim-féle parasztpárt egyik vezetője, Pollák Arnold, Achim halála után azonnal felutazott Budapestre és a jelöltséget először Kristóffy Józsefnek ajánlotta fel, akitől felvett 6000 koronát. Azután Szeghő Gábor budapesti ügyvédet kereste fel, akitől 7000 koronát vett fel, abból a célból, hogy Szeghőt jelöltesse. Kristóffy jelölését keresztülvitték, de Szeghőt nem jelölték. Szeghő erre leutazott Békéscsabára és Pollákot és társait azon alternatíva elé állította, hogy vagy visszafizetik a 7000 koronát vagy bűnvádi feljelentést tesz ellenük. Pollák, aki a pénz nagyobb részét magánál tartotta, a többi pedig elosztotta Szebenyei Ernő újságíró, Pohin Pál, Boros Brindus Mihály között, a pénz nagy részét ma Vértés Andor csabai ügyvéd útján visszaszolgáltatta Szeghőnek, aki elállott a bűnvádi feljelentéstől és tegnap este a csabai Nádor-szálló helyiségeiben 80 leitatott napszámmal jelöltül kiáltatta ki magát. A budapesti lapokban megjelent azon híresztelés, hogy Achim Andrásnak a pártja Szeghőt jelölte volna, valóban. Achim táborában szó sincs arról, hogy elismerjék Szeghő jelölését, hanem ragaszkodnak Kristóffy Józsefhez, kinek érdekében vasárnap délután nagygyűlés lesz a csabai Kossuth-éren, Kristóffy helyett Jászi Oszkár fogja elmondani a programbeszédet. A választási vigécek eljárása nagy felháborodást szült a városban. A parasztpárt tagjai körében különösen Pollák ellen igen elkeseredett a hangulat. Pollákot és üzletársait valóságos kiverették a csabai népegyület helyiségéből, mert meggyőződtek arról, hogy pénzért akarják árusítani a csabai mandátumot. Az alispán a „Békésvármegyei Frise Újság” című lapról, amelyben Achim a Zsilinszky-család ellen irányuló közleményeit közzétette, megvonta az utcai árusítás jogát. A lap, amelyet Szebenyei Ernő újságíró szerkeszt és Staffel János a kiadója, most is izgat az uri

osztály ellen és Ursziny János dr.-t, az egyesült pártok jelöltjét azzal vádolta meg, hogy részes Achim meggyilkolásában. Ursziny bűnvádi feljelentést tett a lap ellen, amelynek tegnapi számát elkobozták.

Megkérdezték ebben az ügyben Kristóffy Józsefet, aki azonban élénken dezavualta az egész hirt.

— Egyetlen szó sem igaz az egészről — mondotta. — Én nem tudom miért, de a Magyar Távirati Iroda állandóan a valóságnak meg nem felelő közlésekkel szolgál rólam. Elhatároztam, hogy meg is említem majd ezt a miniszterelnök előtt. Én tőlem nem kértek pénzt és nem is adtam. Álláspontom egy hajszálnyira sem tér el attól, amelyet nyílt levelemben elfoglaltam. Ha megválasztanak, elfogadom a mandátumot, ha elejtik a jelölésemet, nem veszem zokon. De sem pénzzel, sem a szennyes agitáció más módjaival nem akarok küzdeni a mandátumért. A mi persze azonban nem jelenti azt, hogy magamhoz hagyjak tapadni valótlan közléseket, mint a minő a Magyar Távirati Irodáé.

SPORT.

+ Országos birkozó-verseny. Junius 5-én pünkösd másodnapján rég látott sportlátványosságban gyönyörködhet Arad város sportkedvelő közönsége. Az aradi Toldi Athletikai Club vezetősége fáradozást és költséget nem kímélve szolgáltatja a látványosságot, e napon rendezvén országosan birkozó versenyt, mely verseny a már maig beérkezett nagyszámu nevezéseket tekintve, oly nagy mérvű lesz, hogy a vidéken ez ideig rendezett összes versenyeket jóval felülmulja. A versenyen a budapesti Athletikai Club, a magyar testgyakorlók köre, az összes vidéki egyesületek és a rendező egyesület teljes birkozó gárdájával vesz részt. Birkozóink nagy tudása, kiváló technikája és formája a versenynek teljes sikert, a közönségnek pedig látványosságot fog nyújtani. A verseny az aradi atletikai club Török Gábor-utcai sporttelepén fog rendeztetni. Jegyek előre válthatók Bauer Gyula dohánytőzsdéjében.

+ Aradi lövészek Rómában. Az aradi lövészek tudásának magas színvonalát igazolja az a kitüntetés, hogy az Országos Lövész Szövetség a május 28-tól junius hó 11-ig Rómában megtartandó nemzetközi lövészversenyre Magyarország képviselőit kiküldött 6 tagú csapatba két aradi lövész is felvétel, míg a többi négyet a budapesti, már világbajnokságot is nyert lövészek közül a próbamérkőzéseken választották ki. A próbaversenyen résztvett két aradi lövészről, Balázs József és Grumáz László dr.-ról a válogató bizottság a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott, miután a pisztolyversenyen mindketten a világmesterei cím elnyeréséhez szükséges standard eredményt is jóval felülmúlták. A római nemzetközi verseny versenyszámai három főcsoportba oszthatók. Az első csoportban csakis olaszok vehetnek részt, vagyis ez olasz nemzeti verseny, a második csoport nyílt nemzetközi, míg a harmadik csoport a Nemzetközi Lövész Szövetség által az egyes nemzetek szövetségi kiküldöttjei részére kiírt ötös csapatverseny (Internationalis Match) képezi. Az első két csoportban úgy a pisztolyra, mint a fegyverre több egyéni és csapat versenyszám van kiírva különböző sorozatokkal és feltételekkel. A kiküldött magyar csapat több versenyszámban fog indulni és a pisztoly csapatversenyekben előreláthatólag igen szép eredményt fog elérni, sőt nincsen kizárva az sem, hogy a csapat-világbajnokságot is megnyerhet, bár itt a belgák, franciák és amerikaiak is erős ellenfelek lesznek és amit csak akkor értekelhetünk igazán, ha figyelembe vesszük, hogy ezen a versenyen a versenyzők száma a huszezer körül lesz. Az Országos Lövész Szövetség a magyar közönség áldozatkész-

ségéből (eddig mintegy 3500 korona gyűlt egybe erre a célra) a következő reprezentatív csapatot küldi ki: Hammersberg Géza dr., Dietl Ágoston, Horváth Sándor, Iván János (Budapest), Balázs József és Grumáz László dr. (Arad.) A kiküldött csapat junius hó 2-án reggel indul Budapestről Fiumén, Anconán át és 8-án d. u. érkezik Rómába. Az olasz vasutak ez alkalomra az idegen nemzetek kiküldötteinek 75 százalékos árengedményt adnak, míg az olasz csapatok igazolványaikkal teljesen díjmentesen utazhatnak.

Detektivekkel üldöznek egy uriasszonyt.

— A leleplezett áltengerésztiszt. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 27.

Rendkívül érdekes feljelentés van most a budapesti főkapitányság előtt. Egy uriasszony dr. K. Lipótné tette a feljelentést s elkeseredetten panaszolta, hogy hetek óta detektivekkel üldözik, a lakása előtt kettő-három is áll napjában s annyira mennek merészségükben, hogy állandóan bejárnak a Király-utca 112. számú házba, amelyben lakik s ott a házmesternőtől meg a lakóktól kérdezősködtek felőle.

— Rettegetes, amit nap-nap után kénytelen vagyok elviselni ezektől az emberektől, — panaszolta kétségbeesve K. né. — A múlt hónap végén például beállított hozzám egy tengerésztiszt. Azt mondta, hogy a hajója még sokáig nem indul s addig kiveszi bérbe az egyik szobámat. Mindjárt gyanus volt nekem ez a tengerésztiszt s később észrevettem, hogy ugyanez az ember, de még rajta kívül két hordár s a házmester felesége megfigyelnek. Ezek az emberek a becsületemet, az életemet veszélyeztetik s ezért ottalmat kérek ellenük a rendőrségtől. Derítse ki a rendőrség, kik ezek az emberek, mit akarnak tőlem s ki bizta meg őket azzal, hogy engem üldözzenek? En visszavonultam élek, senkivel sem érintkezem és sért, hogy engem így megfigyelnek s mindenféle ürüggyel még a lakásomba is betolakodnak.

Dr. K. Lipótné ezután formális feljelentést tett ismeretlen tettes ellen magánlaksértés miatt. A rendőrség annál is inkább nyomozást indított, mert az ismeretlen, aki hol mint tengerésztiszt, hol mint civil szerepelt, azt mondotta a házmesternénak, hogy ő a rendőrség magándetektívje.

Nem volt nehéz megállapítani az üldözöket. Schön Jeremiás volt budapesti államrendőrségi detektív „Pinkerton-vállalata” volt az, amely ilyen makacs módon üldözte az uriasszonyt. Egy igaz detektív hazakisérte K.-né és észrevette, hogy egy ember folyton követi őket. Odament hozzá:

— Igazolja magát! Mit keres folyton itt?

Az ismeretlen készséggel eleget tett a felszólításnak. Elmondotta, hogy ő a „Pinkerton-vállalat” alkalmazottja, s neki megbízása van arra, hogy dr. K. Lipótnét állandóan megfigyelje, hogy mikor megy el hazulról, hová jár és mikor jön haza. Elmondta azt is, hogy ezekben a megfigyelésekben részt vett Schön Jeremiás, azonkívül Musek Gyula és Vadderba Ottmár nevű alkalmazottai is. Hogy a „Pinkerton-vállalat”-nak ki adta a megbízást, azt vagy nem tudta, vagy nem akarta megmondani.

— De hívja fel Schön Jeremiást, — mondotta a detektívnek, — az majd megmondja.

A detektív rögtön telefonozott, de Schön nem hogy megmondta volna, de ezeket kiabálta a telefonba:

— Huncut pimasz fráter, aki azt állítja, hogy én, vagy embereim K. Lipótnét megfigyeljük!

— De a házmester, Barta Lajos meg a felesége elmondták, hogy náluk ott járt Schön Jeremiás.

— Én és az embercim megfigyeljük K.-né, — így szólt hozzájuk, — s ha egy férfi menne fel a lakására, akkor rögtön telefonon értesítenek engem.

De elmondták a házmesterék azt is, hogy a környékbeli kereskedők is figyelmeztették őket a megfigyelésekre. A házmesternek azt mondta az egyik:

— Maga nem is tudja, hogy lakóját a detektivek megfigyelés alatt tartják?

Annyira híre terjedt már ennek, hogy az egyik lakó már fel is mondott emiatt és a hordárok az utcán tudták, hogy K.-né folyton figyelik s többször látták fel és alá járni azt a férfit, aki tengerésztiszt ruhában fentjárt az asszonynál.

A rendőrség még ebben a különös ügyben nem fejezte be a nyomozást, mert még nem tudja hivatalosan, hogy ki üldözi az uriasszonyt.

Hamis-e a keresztlevél?

— Aradváros százezer koronája. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 27.

Több ízben megemlékeztünk már arról a bonyodalmas és sokat vitatott hagyatéki pörrel, amely Prodanovits György volt aradi háztulajdonos vagyona körül keletkezett. Prodanovits, akinek gyermekei nem voltak, örökbe fogadta öcsésének Prodanovits Dömének, hasonló nevű legidősebb fiát. Később azonban meghidegült a viszony közöttük és Prodanovits új végrendeletet készített, melyben egész vagyonát mintegy 200.000 koronát Arad városára hagyta. Együttal pert tett folyamatba az örökbefogadási szerződés érvénytelenítése iránt, azt vitatva, hogy a szerződésnek alaki hiányai vannak. A per folyama alatt az öreg elhalálozott és a város mint általános örökös lépett a helyébe. A per azonban kedvezőtlenül dőlt el Aradra nézve, mert a Kuria kimondotta, hogy az örökbefogadás teljesen szabályos. A legfőbb bíróság ítélete százezer korona károsodást jelentett a városra, mert Prodanovits Döme, mint törvényes örökös a köteles részre igényt tarthatott, ami az esetben százezer koronát jelent.

Ebben az ügyben ma érdekes fordulat állott be, amely hivatva van a pört a város javára fordítani és alapos kilátás van arra, hogy sikerül a már elveszettnek hitt százezer koronát megszerezni. A mai délelőtt folyamán ugyanis megjelent Green Nándor rendőrfőkapitány előtt Gross Aladár dr. ügyvéd és ügyfele Lázár Sebőné született Prodanovics Ottilia nevében sürgős írásos panaszt adott be ismeretlen tettesek ellen közokirathamisítás büntette miatt.

A panasz azt tartalmazza, hogy az aradi görög keleti román lelkészi hivatal által 150—1899. szám alatt 1899. szeptember hó 4-én kiállított és Bodea lelkész által aláírt születési bizonyítvány — mely azt igazolja, hogy Prodanovits Döme a jelenlegi örökös néhai idősb. Prodanovits Döme és neje Szávits Lyubica törvényes gyermeke — tartalmilag valótlan-ságot tüntet fel.

E két egyén házasságából ugyanis csak ő és három testvére Hermína, Emil és Karolina születtek. A Prodanovits néven ismert egyén pedig 1853. évi november hó 18-án született Gyulán és Popovits Emilián és Szávits Lyu-

ros Beniné, Boros Ivánné, Borsos Béláné, Baross Ferencné, Blaskovich Ernóné, Czárán Gézáné, dr. Csiky Odönné, Darányi Jánosné, báró Exterde Kálmáné, dr. Fábry Sándorné, Friebeisz Miklósné, Gellényi Ernóné, Gutzjahr Mihályné, Grób Jenóné, Guta Józsefné, Gyulányi Rezsóné, Homonay Nándorné, Hegedüs Lászlóné, Haubert Nándorné, Hermann Gyuláné, dr. Issekutz Lászlóné, Jakabffy Gyuláné, dr. Jegessy Károlyné, özv. Jakabffy Dezsóné, Kintzig Gézáné, Király Dezsóné, dr. Köpf Jánosné, dr. Kráitz Lajosné, Keller Ivánné, Laczay Endréné, Lócs Rezsóné, dr. Lukáchy Miklósné, Montag Sándorné, Neuman Alfrédné, dr. Nagy Orbánné, Nesnera Aladárné, özv. Pucherné-Szalay Erzei, özv. Petrovits Mihályné, dr. Prohászka Lászlóné, Purgly Lászlóné, Pókay Dezsóné, dr. Parecz Béláné, Róka Józsefné, Reicher Emilné, özv. Rónay Jánosné, Reicher Károlyné, Sármezey Endréné, Szabó Béláné, huszárfőhadnagy, dr. Szakolczay Lajosné, Sztankovits Miklósné, Steiner Ferencné, Stauber Józsefné, Szabó Zoltánné, özv. Sváby Pálné, Szudy Elemérné, Szalay Antalné, Steiner Jakabné, dr. Singer Jánosné, Schill Józsefné, dr. Tisch Mórné, Tagányi Gusztávné, Urbán Péterné, dr. Visky Pálné, Vásárhelyi Józsefné, Vásárhelyi Jánosné, Varjassy Árpádné, özv. Vertán Oszkárné, özv. Vertán Lukácsné, Zima Tiborné, Varjassy Lajos, Lócs Rezsó, Szakolczay Lajos, Exterde Kálmán br., Leitner Ernő dr. főorvos, Lukács Jenő dr. főorvos, Nagy Orbán dr., Horváth László, Salacz Béla, Antalffy Béla.

Uj tárgyalás a Simon-Petrovics pörben.

— Simon Ákos táblabíró vallomása. — A battonyai kaszinó kibicpénzei. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Szeged, május 27.

Az a pör, amely az ősön országszerte nagy feltűnést keltett, most ismét felújul. Megírtuk, hogy a szegedi kir. ítélőtábla megsemmisítette azt az ítéletet, amit a szegedi büntető törvényszék hozott Simon Ákos táblabíró, volt battonyai vezető-járásbíró és Petrovics Mihály battonyai főszolgabíró becsületsértési pörében.

Mint emlékeztetés, az aradi származású Simon Ákos összetűzött Petrovics Mihály főszolgabíróval. A főbíró azt mondta a battonyai kaszinóban az öreg táblabírónak: „Söpörjön a saját háza előtt, mert ha én megkezdem a söprést, akkor baj lesz. Mert van ám ott mit söpörni.”

E sértő kifejezés miatt Simon becsületsértési pört indított a főszolgabíró ellen; a pör tárgyalása az ősön a szegedi törvényszék előtt folyt le. A bíróság megengedte annak bizonyítását, hogy mit értett Petrovics a „söpörjön a maga háza előtt” kijelentés alatt. Petrovics azt igyekezett bebizonyítani, hogy Simon Ákos nem úgy viselkedett, ahogyan egy bírónak kellett volna és a magánéletét illetőleg sok kifogásolni valót hagy maga után.

A törvényszék úgy találta, hogy Petrovics bebizonyította a vádakát és azért felmentette őt a vád alól. Főlebezés folytán a szegedi táblához került az ügy, amely megsemmisítette ezt az ítéletet és kimondta, hogy új tárgyalást kell tartani. Elrendelte továbbá, hogy Simon Ákost részletesen ki kell hallgatni olyan körülményre, amelyre a törvényszék nem hallgatta ki.

A táblabírót ma délután hallgatták ki a szegedi tábla előtt. Az érdekes kihallgatásról ezt telefonálja tudósítók:

A tizenhárom eset közül, amelyekre nézve a törvényszék Petrovics Mihálynak a valódiság bizonyítását megengedte, Simon Ákost csak két esetre nézve hallgatták ki. A királyi tábla a bizonyítás felvételét rendelte el, első sorban, hogy Simont hallgassák ki a többi

tizenegy pontra nézve is, ezekre nézve észrevételeit megtehesse és esetleges ellenbizonyítékait előterjeszthesse.

Ma hallgatták ki Simon Ákost a tizenegy pontra. A kihallgatást Perjéssy Mihály táblabíró vezette, Petrovits képviselőjében Krenner Zoltán dr. aradi ügyvéd jelent meg.

A kibicpénzek.

Petrovits Mihály azt állította a táblabíróról, hogy kisebb összegű kibicpénzeket fogadott el, játék közben belenyult a kasszába és a játékosok tiltakozása ellen, szinte erőszakkal, pénzt vett ki.

Mielőtt erre nézve nyilatkozott volna, a táblabíró elmondotta Petrovitssal való összetűzésének történetét. Előadta, hogy Battonyán a közvilágítási állapotok mizerábilisak voltak. Egy alkalommal mikor kijött a járásbírószágtól, a nagy sötétségben egy kocsi majdnem elütötte. Ugyanez volt Geeseinek, a rablógyilkosnak üldözése és hírelt, hogy Battonya körül bujkál. Közbiztonsági szempontból is jobban kellett volna tehát világítani az utcákat. Mikor felment a kaszinóba a világítási mizéria miatt panaszt tett a főbíróval. Petrovits erre durván rátámadt:

— Ne avatkozzék az ur az én dolgaimba. Van az urnak a saját háza előtt mit seprni. Ha egyszer én kezdem el a seprést, akkor baj lesz.

Ebből támadt a harag köztük. Azontul nem ment fel a kaszinóba. Ő egyébként kibicpénzt csak Bock Róbert dr. battonyai ügyvéd-től, Montag Henrik esanádmegeyi földbirtokostól, Gróf Károly végrehajtótól és Elesánszky Kázmér szolgabírótól fogadott el, de oly viszony volt köztük, hogy ő is adott nekik, úgy hogy egész bátran elfogadhatta tőlük a pénzt.

Igaz, hogy a kasszába belenyult és kivett pénzt, de ez mindig a játékosal való előzetes megegyezés alapján történt. A kibicpénzek adása és elfogadása annyira nem volt feltűnő, hogy mikor egy izben Hamza Géza törvényszéki elnök hivatalvizsgálatot tartván Battonyán, a kaszinóban Polgár közjegyzővel és Elesánszkyval ferblizett, egyáltalán nem ütközött meg azon, hogy a közjegyző Bock dr.-tól kibicpénzt fogadott el. A kibicpénzek adása és elfogadása általános szokás.

Gyűlölködő bírák.

A főtárgyaláson terhelő vallomásokat tett Vattay Albert és Heinz Géza járásbírák vallomásaira nézve megjegyzi, hogy ezek elfogultak, mert ellenséges viszonyban álltak vele. Egy izben ugyanis Vattay Haasz Antal földbirtokost, aki tanuidézésre meg nem jelent, elővezettette. Haasz panaszkodott neki, mire négy szemközt megjegyyezte, hogy az ő bírái hatalmi tultengésben szenvednek. Haasz ezt a bizalmas kijelentését Csa ádmegye közigazgatási bizottsági ülésen felhasználta és így tudomására jutott a két járásbírónak is, kik őt felelősségre vonták Simon kiutasította őket szobájából. Ettől kezdve ad az gyűlöletet elvettettek vele szemben és ez késztette a terhelő vallomásra is a bírót.

A táblabíró „helyét e”.

Petrovits egy további vádja az volt, hogy a battonyai járásbírószági jegyző, akinek bírói vizsgája nem volt, zárkapós m. g. t. állásban tárgyalt a felekkel. Ezt a novemberi főtárgyaláson három battonyai ügyvéd elbármagzóan vallotta. Simon Ákos a beadványban a vádak valódiságát. A jegyző nem volt jegyző, a jelenléte nélkül. Igaz, hogy a másik szobában

hallgatta ki a feleket, de az ajtó állandóan nyitva volt.

A közjegyző ajándékai.

A novemberi főtárgyaláson Petrovits azt kívánta igazolni, hogy Simon Polgár József battonyai közjegyzővel meg nem engedett baráti viszonyban volt, szivart, gyümölcsöt, bort, ásványvizet fogadott el ajándékképen. Simon ma erre nézve azt mondta, hogy állandó elszámolási viszony volt közöttük, Polgártól ő saját termelésű bort vásárolt literenként 28 fillérért. Megállapodtak abban, hogy Simon csak akkor fizet, ha nagyobb összeg gyűl össze. Egy izben közösen hozattak Tokajból szomorodni bort, úgy ennek, mint a korábban elfogyasztott bornak árát feledékenységből nem fizette ki. A kifizetés csak akkor történt meg, amikor Polgárral összeveszett.

Simon tagadja, hogy Polgár vallomása objektív lenne, mert viszonyuk ellenséges volt. A közjegyző ugyanis azzal rágalmozta meg őt Petrovits előtt, hogy piszkos dolgai vannak. Ezért ő provokálta Polgárt, mire ez letagadta a Petrovits előtt tett kijelentést. Erre azután a főszolgabíró küldött Polgárhoz segédek, mire a közjegyző megint megváltoztatta álláspontját és fenntartotta azt, amit róla mondott. A battonyai kaszinó titkára ezért hivatalból kigolyózási indítványt tett a közjegyző ellen, mire ez önként kilépett. Azóta rossz viszony van közöttük.

A Thonka-fele hagyaték.

Petrovits egy további vádja az volt, hogy Simon noha tudta, miszerint a Thonka-fele hagyaték tárgyalására a battonyai járásbíró nem illetékes, arra akarta rábírní Köpf János dr. aradi ügyvédet, hogy az illetékességet megállapító végzés ellen ne éljen perorvoslattal. A hagyaték tárgyalása révén ugyanis Polgár közjegyzőnek — akivel akkor jó viszonyban volt — akart jövedelmet szerezni.

Simon ma határozottan tagadta ezt a dolgot. Ő Köpfel nem is beszélt erről.

Ugyanígy akarta rávenni Dörner József apátplébánost, hogy a Nyéky-fele hagyatékot Polgárral tárgyalassa le. Simon erre ma azt mondta, hogy Dörnerrel szintén rossz lábon van, a pap haragszik rá, egy izben csak félvállról köszöntötte, mikor Szegeden találkoztak.

Végül kérte Simon, hogy feleségét is hallgassák ki az egyes esetekre nézve, aki különösen Polgár közjegyzőhöz való viszonyukat fogja feltárni.

Ezzel Petrovits kihallgatása ma véget ért. Az eljárás további során először Petrovitsot fogják kihallgatni, aki meg fogja tenni észrevételeit Simon mai vallomására. Miatán azonban szükségessé fog válni, hogy az első bíróság előtt kihallgatott tanúk újlag kihallgatassanak, a királyi tábla június első felében ki fog szállni Battonyán és költségkimelés céljából ott fogja a kihallgatásokat eszközölni.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — — 357

Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-

lékállomás) — — — — — 151

Kiadóhivatal és hirdetésosztály — — — 151

Nyomda — — — — — 151

Megálltak a hajók.

— Ostromállapot Fiumében. — Haditengerészek a sztrájkoló hajósok ellen. —

Távirati tudósítás.

Fiume, május 27.

Fiume képe egészen megváltozott, az egész magyar, osztrák és dalmát tengerpart megbé-
nult, a Quarnero teljesen kihalt: az Ungaro-Croata és a Hrvatska hajóstársaságok összes matrózai sztrájkba állottak, tegnap este valamennyi hajó megállt. Az Ungaro-Croata és a Hrvatska hajói teljesítik a legjelentékenyebb forgalmu hajószolgálatot Fiume—Abbazia, Fiume—Venezia és Fiume—Ancona között, azonkívül a horvát partra és Dalmáciába. Ezek a hajók viszik a postát is és így a személyforgalomnak és a postaszolgálatnak egyik napról a másikra való hirtelen fennakadása rendkívüli állapotokat jelent. A sztrájkolók mereven ragaszkodtak követeléseikhez, béremelést, munkaidő-leszállítást és szolgálati pragmatikát követeltek. Az igazgatóság hajthatatlan a követelések megadásában és az összes alkalmazottakat elbocsátotta.

Esztendőök óta tart az elégedetlenkedés az Ungaro-Croata alkalmazottai között, hónapok óta egyre erősödött a mozgalom, amelyet a fiumei szocialista pártszervezet irányít és amely tegnap ért el tetőpontjára. A matrózok és fűtők léptek először követeléseikkel az Ungaro-Croata igazgatósága elé. Az igazgatóság négy tagja tárgyalta a matrózok delegáltjával, de megállapodás nem lett. Erre a mozgalom tovább terjedt, a gépészek és a pincérek is felléptek követeléseikkel, sőt a hajóskapitányok köre is kidolgozta memorandumát, amelyben anyagi és erkölcsi helyzetük javítását kéri. Az igazgatóság ma délelőtt tíz órára tűzte ki a döntő tanácskozás terminusát, de az alkalmazottak megelőzték a tárgyalást és kimondták a sztrájkot.

Pénteken este, pont hét órakor, a mozgalom vezetőinek titkos rendelkezésére az Ungaro-Croata hajóstársaság összes matrózai, gépészei, fűtői és pincérei egyszerre elhagyták a hajókat. A gőzösöket a parthoz kötötték, lehorogonyozták, kiszálltak és a sztrájkutányára mentek. A forgalom hét órakor egészen megakadt; a sztrájk kitörésének híre nemcsak az igazgatóságot lepte meg, de megdöbbentette a közönséget is.

Az utolsó hajó, amely még tegnap elindult, a Velencébe este hatkor elindult gőzös volt. A többi hajójáratok mind megakadtak.

Fiume jellegzetes lebuja, az osztériák, a munkából kilépett tengerészek sztrájkutányai. A rendőrség, amint értesült a sztrájk kitöréséről, azonnal szigorú intézkedéseket tett, sőt a katonaságot is készenlétebe helyezték, mert attól féltek, hogy a több mint ezernyi sztrájkoló tüntetni fog. Ez azonban nem következett be. A sztrájkolók túlnyomó része, több százan a szervezet helyiségei körül táboroznak, a többiek osztériákban vannak. A sztrájkolók azt mondják, hogy követeléseik mellett a végletekig kitartanak. A túlnyomóan horvát, olasz és dalmát matrózok fizetésemelést kívánnak, azonkívül a rendkívül hosszú munkaidő leszállítását és szolgálati pragmatikát. Az Ungaro-Croata alkalmazottai felszólították csatlakozásra a Hrvatska című vállalat alkalmazottait is. Este kilenckor ezek is sztrájkba léptek.

Az Ungaro-Croata igazgatósága ezt a felvilágosítást adta a sztrájkról:

— A sztrájk, amely este hét órakor váratlanul tört ki, meglepett bennünket. Az igazgatóság nem teljesítheti az alkalmazottak hor-

ribilis követeléseit. A memorandum most Copaitich elnök-igazgató előtt fekszik. A sztrájk nagy kellemetlenségeket okoz. A legfontosabb vonalakon sem tudjuk ellátni a forgalmat. Fiume és Abbazia között a legnélkülözhetetlenebb forgalom elintézésére a Lovrana gőzöst indítjuk naponta egy-kétszer a tengerészeti hatóság embereivel. A többi hajó indulása kétséges. Fogalmunk sincs egyelőre, hogy mi lesz a vége.

Szombaton este ezt jelentették Fiuméből:

Miután a békés tárgyalások nem vezettek eredményre, a hajóstársaságok igazgatóságai elhatározták, hogy radikálisan végeznek a sztrájkoló alkalmazottakkal. Ma este tudtára adták valamennyiüknek, hogy a szolgálatból elbocsátották őket és a további tárgyalást beszüntették velük. Nemcsak a hajófütőket, hanem a kormányosokat is elbocsátották és így most minden vonalon beszünt a személyforgalom. A hajóstársaságok a haditengerészethez fordultak, ahonnan több tengerészt bocsátottak rendelkezésre a postahajók vezetése céljából. Ma este megindult az első postahajó Abbazia felé, amelyet haditengerészek vezettek. A fürdőző közönség között nagy izgatottság uralkodik, mert azt hiszik, hogy hosszú ideig nem indul meg a személyhajók forgalma és akkor nehézkes a fürdőből való kijutás.

Vickenburg István gróf fiumei kormányzó holnap délelőtt érkezik haza a Cunard-Line Pannónia gőzösén Palermóból és kezébe veszi az ügy elintézését. Holnap délelőtt a kormányzóságon tárgyalás lesz a kormányzó elnökletével.

Visszaélések a Keresztény Szövetkezetek Központjában.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 27.

Budapesten, a Bakács-tér 1. számú palotában van a Keresztény Szövetkezetek Központjának nagyszabású üzlethelyisége. Zichy Aladár gróf titkos tanácsos áll az intézet élén, amely szerte az országban kétszázharmincegy fiókot tart fenn és alapos konkurenciát csinál a vidéki kiskereskedőknek. Néhány héttel ezelőtt a szövetkezetben kínos szenzáció pattant ki. Egészen véletlenül kitudódott, hogy az intézet két főtisztviselője: Kleinhempel Károly ellenőr és Fischer Ödön könyvelő, egymással összejátszva, éveken keresztül visszaéltek a beléjük helyezett bizalommal és sok ezerre rugó összegekkel megkárosították a szövetkezetet. A hűtlen tisztviselőket a szövetkezet természetesen nyomban elbocsátotta és Dömötör Mihály dr. ügyvéd útján megtette ellenük a bünvádi főljelentést. A szövetkezet ügyvezető igazgatója, Wildfeuer Károly dr., a nagyszabású sikkasztásról ezeket mondotta egy hirlapírónak:

— Nem akartuk, hogy nyilvánosságra kerüljön ez a sajnálatos dolog, amely belső ügye az intézetnek, de ha már kiderült, nincsen okunk a további titkolódzásra. A sikkasztás így történt: Kleinhempel Károly ellenőr azzal volt megbizva, hogy időnként megjelenjen a vidéki fiókjainknál, megvizsgálja azok ügykezelését, pénztárát, fölvegve a központot megillető pénzeket és postatakarékpénztár útján még ugyanazon a napon továbbítsa a címünkre. Az ellenőr perforált könyvet vitt magával, köteles volt a fióktintézeteknek a főlvevett pénzről nyugtát adni, de a nyugta másik példányát minden vidéki tura után nekünk kellett bemutatnia. Mi azután az általa bemutatott nyugtát összehasonlítottuk a postán beérkezett összegekkel s így kontrollálhattuk magát az el-

lenőrt. Kleinhempel tehát ezen az uton nem osalhatott, hanem a visszaélést egész speciális módon üzte. Számított arra, hogy vidéken, a kisebb fiókoknál alacsonyabb képzettségű egyszerű emberek vezetik a szövetkezetet. Ilyen helyeken rendezesítette azt az eljárást, hogy nem a szövetkezet ellenőrző könyvéből szakította ki a főlvevett pénzekről adott nyugtalapokat, hanem egyszerűen tiszta papírra írta a nyugtát s így a hiányt nem lehetett konstatálni. Hogy ezt a módszert hosszabb ideig gyakorolhassa, bűntársat kellett keresnie, aki könyvelési manipulációval fedezi az ő bűneit. Az ellenőr Fischer Ödön könyvelőben talált szövetségest, akivel együttesen dolgozott a szövetkezet megkárosításán. A visszaélés úgy derült ki, hogy egyik fiókszövetkezettől pénzeket követeltünk, mire az intézet bemutatta a Kleinhempel által adott nyugtákat. Erre hamarosan a bűnök egész sorozata pattant ki.

A szövetkezet mind a két tisztviselő ellen bünvádi főljelentést adott be és most a rendőrség bogozza a bonyolult, széles körre terjedő bűnügy szálait.

Elégia.

— Régi diákok — új diákok. —

A nótára már a május se kerget,
Mint egy öreg tyúk, csak kesergék;
Láttán a mostani felsőbb fiúknak,
Hogy másért buknak azok, kik ma buknak,
Nem örülnek a szabadnak, a földnek,
Zöldet az önképzőkörbe' se költnek;
S a kinek tizenhét év nyomja vállát
Az nem keresi föl a régi csalát.

Tervet nem gyúrnak, álmokat se szőnek,
Nem vágnak lenni vezér-rendezőnek.
Hosszu sorban nem feszítenek mellet
A waggongyári rezeshangok mellett.
Este a körben nem vár órahosszat
Hogy 6-vele táncolhasson egy rosszat,
Blazirt a gimnázium s a reál is,
Ebben az évben meghalt a majális.

A diák fél az esőtől, a sártul
Kávé-zugolyban inkább elhazárdul.
Az erdőn nem szól ihaj, se hahó
Majálisom, megölt a mako.
Egy kártyára akkora pénzt is raknak
Melyről nekünk álmodni volt szabad csak.
Mi az erdőbe vágytunk, — egyre hobbent
Nekik a szólásuk:
„Játsz rendezen, nem vagyunk az erdőben!”

R.

Pörvesztes lett Stefánia.

— A Kuria ítélete. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 27.

Gróf Lónyay Eleménné tegnap a Kuria előtt, mint alperes szerepelt és bár a törvényszék és a királyi tábla felmentette a fenséges asszonyt, a legfelsőbb bíróság azonban Stefánia főhercegnőt marasztalta el. Az érdekes ügyben a felpereseket, Klein Adolfot és Sámuel, Székely Aladár dr. országgyűlési képviselő képviselte, aki királyi ügyész volt, mielőtt mandátumhoz jutott és csak most kezdett ügyvédi gyakorlatot.

Stefánia asszony visi birtokát haszonbérbe adta Kleinéknak. Lónyayék azonban hirtelen eladták a birtokot Bodnár János és társai zempléni megyei birtokosoknak, akiktől árverésen a sárospataki hitelbank és egy nyiregyházi pénzügyintézet vették meg az ingatlant. A sárospataki bank felbontotta a Kleinék szerződését, a nyiregyházi megtartotta őket. Kleinék azonban ki-

mentek a birtokból és kártérítésért beperelték gróf Lónyay Eleméréket. Nos, a törvényszék és a tábla elutasította a bérlők keresetét, de nem úgy a Kuria.

A Kuria pörvesztesnek mondta ki Stefánia belga főhercegnőt és kötelezte, hogy Klein Adolf és Sámuelnek 17,400 koronát különbeni végrehajtás terhe alatt fizessen ki.

Es ez a jogerős ítélet. Megfelelőbb lehetlen. Lónyayéknak fizetni kell.

Glattfelder püspök Temesvárott.

— A megérkezés. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Temesvár, máj. 27.

A város külső képe is elárulja már, hogy Temesvárnak ünnepe van. A házakon nemzeti színű lobogókat lenget a szél, az egyes utcák felett hatalmas diadalkapuk pompáznak, az utcákon ünnepi ruhákba öltözött közönség hullámzott fel és alá, mind azt hirdelve, hogy ma érkezett meg az egyházmegye főpásztora. Az egyházi és polgári hatóságok számos előkelő vidéki képviselője gyűlt egybe Temesvárott, hogy résztvegyen Glattfelder Gyula dr. püspök ünnepélyes beiktatásán. Az új püspök ma délután érkezett meg új rezidenciájába és a pályaudvaron impozáns, lelkes fogadtatásban volt része.

A fogadtatás lelkes, impozáns és meleg volt. A pályaudvaron megjelent Joanovich Sándor főispán, Telbisz Károly dr. udv. tanácsos, polgármester, továbbá az egyházi, katonai és polgári hatóságok fejei szinte teljes számban. A nagy perron szűknek bizonyult a különböző előkelőségek és küldötségek befogadására. Ily eleven, lüktető élet a józsefvárosi állomáson eddig még egyáltalában nem volt látható.

Délután egy óra ötven perckor robogott be a pályaudvarra a budapesti gyorsvonat és ugyanabban a pillanatban ezer és ezer torokból hangzott fel a harsogó „Eljen!” A lelkes üdvözlést messze visszahangozta az utcákon türelmetlenül álló közönség. A vonat megállt és az egyik első osztályú fülke ablakából látható lett az új püspök alakja. Szívélyes kézzel és főhajrával köszöntötte meg a lelkes üdvözlést. Az új püspök társaságában érkeztek meg az egyházfő szülei, nagyszámu barátai, tisztelői és a káptalan részéről Blaskovics Ferenc és Grósz József dr. apátkanonokok, akik Szegedig elébe utaztak az új püspöknek és Szegeden a káptalan nevében fogadták.

Az éljenzések csillapultával Telbisz Károly dr. polgármester beszéddel üdvözölte a püspököt.

Glattfelder Gyula dr. püspök a következő nagyhatású beszédben köszöntötte meg az üdvözlést:

— Méltóságos polgármester ur! Igen tisztelt hölgyeim és uraim!

Hálát adok az Istennek, hogy hazajöttem mert érzen és őszinte szót mondok, hogy hazakartam jönni. Eddigi életemben egy vezérszillogom volt, dolgozni az emberek javára, valamit alkotni, előrevinni az Isten által rendelkezésemre bocsátott tehetségekkel a köz- és magánjólétet. És hogy idejöttem ebbe a városba, a gondviselésnek ujját látom abban, mert olyan helyre állok, amelyben a munkának a tevékeny polgári erényeknek nagy becsülete van. Temesvár városát az egész ország arról ismeri, hogy ebben igazán virágzik az a polgári erény és iparkodás, amely, ha valamely városban otthon van, akkor a várost dicsővé teszi.

Fogadjanak körükben egy, mint aki ennek a közönségnek tiszteletreméltó munkájában, iparkodásában és serény tevékenységében igazán egész odaadással részt akarok venni. Nem akarok hátul kullogni, nem akarok ezen város munkás polgárságának megetté állani, az én ambicióm az, ha Isten erőt és képességet adott, hogy valamit létre tudjak hozni — aminek a múltban már egyik-másik tanujelét is adtam — hogy az az ambició ebben a munkás körben, amely ennek a délvidéknek oly

fontos pontja, fokozottabb mértékben éljen benne és amit képes leszek ennek a kedves városnak, ennek a kedves közönségnek érdekében alkotni, az mind meg fog történni.

Nem fogok nyugalmat keresni, nem fogok pihenést keresni, dolgozni akarok, az Önök munkás seregének igazán tevékeny tagja kívánok lenni és csak azt kívánom, hogy viseltesse velem szemben azzal a tisztelettel és szeretettel, a melylyel én e város és vidék minden egyes polgára iránt különbség nélkül viseltem.

Azzal jöttem, hogy polgártárs, munkatárs, honfitárs és minden jóindulatu emberrel szemben testvér vagyok. Ezzel a kijelentéssel, amelyet egy élet cselekedeteivel akarok valóra váltani vonulok be e városba, munkás tevékenységem új otthonába. Adja Isten, hogy az Önök segítségével és közreműködésével minél nagyobb sikereket érhesünk el. (Lelkes éljenzés.)

A püspök és vendégei ezután megindultak a kijárat felé, újból és újból felhangzó lelkes éljenzések közepette. Az impozáns menet ezután megindult a belvárosba.

Kevéssel két óra után állott meg a díszhintó a püspöki palota előtt, amelynek egész környéke szintén ünnepi díszben pompázott. Glattfelder Gyula dr. püspök kiszállt a kocsiából, felsietett a palotába és rövid idő múlva megjelent a székesegyházban, amely ekkor már zsúfolásig megtelt. A püspök egyházi ornátusban vonult a székesegyházba, ahol a káptalan, a papság és a közönség várta. A székesegyházba érkező főpásztor a keresztesókolás szenteltvízhintés és tömiénezés után a főoltár előtt szentségimádásra borult le. A püspökfogadási imák elvégzése után a főpásztor a székesegyház védőszentjéről imát mondott, majd püspök áldást osztott és ezután a püspöki rezidenciába vonult vissza. Este szerenádokat adtak a püspöknek és kivilágították a várost.

Az új püspök társaságában érkeztek: Glattfelder Gyula dr. szülei, két testvére és rokonai, továbbá: Kiss János dr. pápai prelátus, egyetemi tanár, Zsembery István, az országos katolikus szövetség ügyvivő elnök-igazgatója, Kmoskó Mihály egyetemi tanár, Haasz József udvari tanácsos, Jakabffy István makói főispán, továbbá a Szent Imre-kollegium küldöttsége és az új püspök több barátja és tisztelője.

Glattfelder Gyula dr. távozása alkalmából a Szent-Imre kollegium javára kétszáz ezer koronás alapítványt tett. A nagylelkű alapítványról szóló kijelentését ma reggel adta tudomására a kollegium igazgatóságának a bucsu alkalmával.

Glattfelder Gyula dr. esanádi püspök beiktatása és székfoglalása alkalmából az egyes küldöttségek holnap déli fél 12 órakor a következő sorrendben fognak tisztelni: Róm. kat. és gör. kat. papság, a magyar kegyes tanítórend, a minoritarend magyarországi tartománya. Gör. kei. szerb egyház. Gör. kei. román egyház. Ag. evangélikus egyház. Ev. református egyház. Temesvári izraelita hitközség és temesvár-gyárvárosi izraelita statusquo hitközség. Józsefvárosi autonom-orthodox izraelita hitközség. A törvényhatóságok: Arad-megye, Arad városa, Csanádmegye és Makó városa. Krassószörénymegye és Karánsebes városa, Pancsova városa, Szeged városa. Temesmegye, Fehértemplom városával, Torontálmegye, Versecz városa, Temesvár városa. A kir. birói kar, a kir. ügyészség. Az aradi m. kir. államjósáigazgatóság. A magy. kir. állami hivatalok: Posta és távirat. pénzügyigazgatóság, közuti felügyelőség, erdőfelügyelőség, államépítészeti hivatal, kincstári ügyészség, tanfelügyelőség, MAV. üzletvezetőség, állattenyésztési felügyelőség, gyermekmenhely. Középfoku iskolák. Az ügyvédi kamara. A közjegyzői kamara. Az osztrák-magyar bank temesvári fiókja. A temesvári kerületi tanári kör. A délmagyarországi történelmi és régészeti muzeumtársulat. A délmagyarországi természettudományi társulat. A délvidéki nemzeti szövetség. A temesvári magyar nyelvterjesztő egyesület. A temesvári magyar védőegyesület. Temesvári Lloyd-társulat. Délmagyarországi tanítóegylet. Szegedi kat. kör. Szegedi kat. nőegyesület. Kat. népszövetség. Urak kongregációja. Temesvári katolikus

kör. Délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete. Délm. Gazd. Bank. Fehértemplomi hitközség. Nagyikindai hitközség. Pancsovai hitközség. Verseci hitközség. Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyesülete.

A sport-őrület áldozata.

— Halálugrás a Dunába. — Egy fiatal uszóbajnok tragédiája. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, május 27.

Ma reggel a budapesti főkapitányságon Markovics rendőrtanácsos szobájában megjelent Csipcsala Mihály 17 éves kereskedelmi akadémiai tanuló. A fiu, aki tornaruhát, tornasapkát és szandált viselt, előadta, hogy ő hírneves uszóbajnok, aki most az olimpiai versenyekre készül. Engedélyt kért a kapitánytól arra, hogy az Erzsébet-hidról a Dunába próba fejesugrást végezhesen. A rendőrtanácsos az engedélyt délután fél négy órára megadta és rögtön utasította a dunai kapitányságot, hogy egy szakasz gyalogos rendőrt vezényeljen a hidra, a rend fenntartására. A vizen két csónak és egy propeller várta Csipcsalát, akinek próbafejese több ezer embert vonzott az Erzsébet-hid környékére.

Pontosan a kitűzött időre több újságíró és sportember társaságában propelleren érkezett a helyszínre Csipcsala. A hajón átöltözött uszóruhába és úgy ment fel a hidra. Felállt a karfára és fejjel levetette magát. A közönségen a csodálat zugása morajlott végig, amiből azonban ijedt sikoltozásban végződött, mert Csipcsala a túl nagy lendülettől többször megfordult a levegőben és hasával esett a vízre. A közönség néhány pillanatig várt, hogy a merész fiu mikor fog felbukkanni a víz felszínére, majd mikor hosszú másodpercekig hiába várták feltűnését, óriási izgalom, zürzavar és kiabálás támadt.

— Belefutott a vízbe! Meg kell menteni! Utána a csónakkal!

A közönség izgalma indokolt volt. Csipcsala a levegőben való fordulatoktól, meg a víz ütésétől, úgy látszik, elvesztette eszméletét és így természetesen nem tudott uszni. Észrevették ezt az ellenőrző propelleren és csónakokon is, azonnal hozzáálltak a mentéshez. De igyekezetük teljesen hiába való volt, Csipcsala egy pillanatra még felmerült ugyan, de a következő pillanatban ismét eltűnt a hullámok között. A mentőcsónakok nem tudtak elég gyorsan közelébe férkőzni.

Hiábavaló volt a további fáradozás és az önként felkínálkozott számos halász kutató munkája is. Hosszu területen át megfigyelték a Dunát és még éjjel fáklyák mellett is kutattak, de a merész fiu holttestét nem sikerült megtalálni.

A halálugrás nézőközönsége hamar szét-hordta a tragikus vállalkozás hírét az egész fővárosban, ahol szeltében nagy megütközéssel tárgyalták az esetet. A halálos szerencsétlenség miatt rendkívül nagy az ellenszenv a fővárosi rendőrség és a sportegyesületek ellen. Kárhóztatják a rendőrséget amiért a vakmerő fiunak végzetes vállalkozását megengedte, sőt asszisztált neki. A rendőrség azzal védekezik, hogy hasonló próbaugrásokra már tizenhét precedens történt, s a rendőrség egyáltalán nem tudhatta, hogy a kifejlődött fiu hány éves és szülei beleegyezése nélkül akarja a bravourt véghezvinni. Miután a rendőrség tudta, hogy a kísérletnél a sportklubok fogják az ellenőrzést végezni és a sportegylet fog a rendőrség által kikötött biztonsági eszközökről: propellerről és csónakokról gondoskodni, nem talált okot, hogy a kísérletet megakadályozza.

Különösen nagy az elkeseredés a fővárosban a sportegyletek vezetői ellen. A sportegyletek ugyanis szülői beleegyezés nélkül felvesznek éretlen fiatalembereket, sőt gyermekeket is, akikre nemcsak hogy kellően fel nem ügyelnek, hanem gyerekes vakmerőségükben támogatják őket.

Kitűnt ugyanis, hogy Csipcsala szülői beleegyezése nélkül, sőt határozott tilalmuk ellenére lépett be a Budapesti Athletikai Klubba, életveszélyes vállalkozásáról pedig fogalma se volt hozzátartozóinak. A tizenhét éves diák, aki a nagymező-utcai kereskedelmi akadémia második osztályának volt növendéke tavaly bejelentette mostohaapjának Riedel hentesmesternek, hogy belép a budapesti atletikai klubba. A hentesmester azonban ezt határozottan megtiltotta, mire a fiú Kőszegi álnéven lépett be a klubba. Kőszegi néven vett részt az uszóversenyeken is és mint a fiatalabb uszógárda egyik legtehetségesebb tagja tavaly tizenkét díjat nyert.

Néhány héttel ezelőtt Csipcsala sikeres bravurugrást végzett, amennyiben fejest ugrott az upesti hidról. Ezt az ugrását azonban sportkörökben nem vették tudomásul, mert a sportegyletek megbízottai az esetről nem voltak jelen. Tudomásul vették ellenben a Műegyetemi Athletikai és Football Club egyik uszójának kísérletét, mert az sport zsüri előtt történt. Ez a fiút nagyon bántotta és azért elhatározta, hogy nemcsak zsüri előtt, hanem néző közönség jelenlétében fogja megismételni vakmerő ugrását. Ezért jelentkezett engedélyért a rendőrségen. Ez a kísérlete azonban balul sikerült és életével fizetett merészségeért.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Uj attrakciók a nyári színházban.** Ismét premier volt a nyári színházban, lelkes, sikeresen gazdag, meleg este. A kedvezőtlen idő dacára is szép számban megjelent közönség a legnagyobb elragadtatással nézte azokat a csodálatos ördögi ügyes, vagy szemképrázta-tóan pompázó produkciókat, amelyeket az ujonnan szerződött kiváló artisták bemutattak. Minden szám fényes sikert aratott, a bravó kiáltás a tapsorkán szinte szakadatlanul felhangzott. A legnagyobb tetszést Olga Ferrá látványos mutatványával aratta, azonban a többi számok Iben-Oben-csoport, marokkói tornászok, a két komikus attrakció, Miriam és a két Rewells is igazán elsőrendű akvizíciók, s méltán kiérdemelték produkcióikkal azt a lelkes tüntető ovációt, tapsvihart, amelyben az aréna hálás közönsége részeseitette őket. Vasárnap két előadás lesz, az egyik mérsékelt helyárakkal fél négykor délután, a másik este fél kilenckor rendes helyárakkal. Mind a két előadáson az összes attrakciók fel lépnek.

* **A párisi repülőgép-katasztrófa az Apollóban.** Még élénk emlékezetben van az a borzalmas repülőgép-katasztrófa, amely az elmúlt vasárnap megrázkodtatta az egész Franciaországot, s részvétet keltett egész világon mindenütt. Train aviatikus lezuhanása Berteaux hadügyminiszter halálát okozta s Monis miniszterelnök is súlyos sérüléseket szenvedett. A mozgókép-képvállalatok teljes felszereléssel vonultak ki a versenyterre, hogy a diadalmasnak, fényesnek ígérkező páris-madridi légiút startját megörökítsék a filmekben; s e helyett egy rettenetes tragédia borzalmas, véres jelenetei rögződtek meg a fotografmasinákban. Az Apolló-színház igazgatóságának, amely minden törekvésével azon van, hogy a közönség igényeit a legmesszebb menő módon kielégítse, óriási áldozatok árán sikerült a képet megszereznie, s ezt már vasárnap a rendes műsor keretében bemutatja. A kép csak néhány napig marad műsoron, s ezért ajánlatos ha a közönség mielőbb megnézi ezt a mozgóképet, hogy saját szemével lássa azt a borzalmas lelketmegrázó katasztrófát. 177

* **A francia katasztrófa.** Pénteken temették el a szerencsétlen issy-les-moulineauxi aeroplan verseny tragikus véget ért áldozatát, Berteaux hadügyminisztert és az Uránia-színház már vasárnap délután bemutatja a rémes katasztrófa egész lefolyását. A kinematografia megörökítette Train aviatikus végzetes felszállását és azt a momentumot, mikor a gép lezuhanva Franciaország legjobbait döntötte halálos veszedelembé. Az Uránia színháznak sikerült ebből a felvételtől az első példányok egyikét megszerezni és azt vasárnap bemutatja a közönségnek. 175

* **Vasárnapi előadások a Heltai-kabarében.** Holnap, vasárnap két előadása lesz a Heltai-kabarének. Délután négy órákor fél helyárak mellett családi műsorral népszerű előadás lesz, amelyen az összes közreműködők érdekes számokkal szerepelnek. A délutáni előadás iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. — Este fél kilenc órákor ünnepi előadás lesz, amelyen a mai nagyszerű, tartalmas műsort ismétlik meg. Különösen Keleti Juliska vendégművész és Varjas Antal gyönyörű új műsora tarthat számot nagy érdeklődésre. Huszár Károly vasárnap először pompás magán énekszámokkal fog szerepelni. Szinre kerül vasárnap is a nagyszerű „Bohém élet” című operett, melyben Keleti Juliska, Huszár és Heltai játsszák a főszerepet, továbbá Molnár Ferenc pompás bohózata: „Disznótör a Lipótvárosban”, amelynek ma óriási sikere volt. Kedden Radó Sándornak, a népszerű fiatal komikusnak jutalom, illetve bucsujátéka lesz.

HIREK.

Egy színész nő automobilbalesete.

— Hubermann-Broniszlávné megsebesült. —

Távirati tudósítás.

Bécs, május 27.

A télen Aradon vendégszerepelt Hubermann-Broniszláv hegedűművész feleségét Galafrés Hubermann asszonyt a Deutsches Volkstheater közkedvelt művésznőjét csütörtökön súlyos szerencsétlenség érte. Édesanyjával autotaxin ment haza a színházból, mikor az autó nekiütközött egy gázlámpának. Az összeütközés következtében a kocsik ablakai összetörték és az üvegszilánkok a művésznőt súlyosan, anyját pedig könnyebben megsebesítették. A szerencsétlenségről Bécsből a következőket jelentik:

Galafrés-Habermann Elza asszony az édes anyja társaságában csütörtökön este tíz óra tájban távozott el a Bürgertheaterből. A színház kapuja előtt az autotaxi társaság egyik kocsijába szálltak. Alig szálltak be a kocsiba a hölgyek, azonnal konstatálták, hogy az nagyon rossz állapotban van. Az ülések egészen be voltak nyomva s az egész berendezés kopott volt. Ezenkívül az ajtó menetközben többször kinyílt, s többször meg kellett állítani a kocsit, hogy a soffőr az ajtót becsukja. A Muzeumstrasse sarkán a soffőr hátrafordult és megkérdezte utasait, hogy a legközelebbi utcán beforduljon-e? Ebben a pillanatban történt a baleset. Az auto teljes erővel nekiütközött egy gázlámpának. Az ablakok e pillanatban ezer darabra törték, Elza Galafrés feje az autó oldalához csapódott, anyja pedig leesett az ülőről.

A baleset óriási csődületet idézett elő. A művésznő elájult s anyját is rendkívül megrásta az ijedség. Az összesereglett járókelők a félig összetört kocsiból kiemelték és kocsira ültették, amely őket lakásukra szállította. Hazaérve a hölgyek azonnal elhívták Boer doktort, aki azonnal konstatálta, hogy a művésznő az arcán szenvedett bal szem mellett egy hosszabb és több kisebb sérülést anyja pedig több apró vágott seben kívül idegrázkódást is szenvedett. Az éjszaka folya-

mán Schnitzler tanár varrta be a művésznő sebéit, amely miatt a beteg sokat szenvedett.

A rendőrség azonnal nyomozást indított annak a megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel felelősség s még tegnap mindkét sebesült hölgyet kihallgatták.

— **A király Gödöllőn.** Ő felsége ma személyesen megcáfolta az egészségi állapotáról elterjedt riasztó híreket. Ma reggel, verőfényes, tavaszi időre ébredt Gödöllő, a várkastély déli parkjában egy teljes óráig sétált a király. Kilenctől tízig. A séta jól esett a királynak és Kerzl dr. ma délelőtt nagy örömmel nyilatkozott a felség állapotáról, hogy azt kitűnőnek találja. Kerzl rendelkezésére kikocsizott a király. Az istálló-masternek már délelőtt kiadták az utasítást, hogy délután négy órára álljon elő a négyes magyar fogat, amelyen a király a Szentkirályi-utra kocsizott ki. Harmincadikára várják Gödöllőre Aehrenthal gróf külügyminisztert, de ez a terminus még nem végleges, éppen úgy, mint ő felsége elutazásának időpontja sem. Junius előtt most már semmiesetre sem utazik el a király. Május harmincadikára van jelezve Potiorek tábornok, új boszniai tartományi főnök kihallgatása. A visszautazás napja kizárólag az időjárástól függ. Az utazásra feltétlenül meleg napot akarnak választani, nehogy a király újból meghűljön, ami ezuttal már veszedelmes lehetne.

Este jelentik: A király ma délután több óra hosszáig sétált. Délután fél négykor négy lovas fogatán kikocsizott és este 6 órákor tért vissza a kastélyba. Most már véglegesen eldöntötték, hogy a felség junius elsején utazik el Gödöllőről. Egyenesen Schönbrunba megy és Bécsben nem is száll ki.

— **Négy püspöki installáció.** A legközelebbi napokban egymásután négy ünnepélyes installáció lesz az országban. Glattfelder Gyula csanádi püspöké május 28-án Temesvárott, Széchenyi Miklós gróf, nagyváradi püspöké május 30-án Nagyváradon, Csernoch János kalocsai érseket június 1-én Kalocsán és legutoljára Várady L. Árpád győri püspöké Győrött június 18-án. Eddigi dispoziciók szerint Glattfelder Gyula temesvári ünnepélyes beiktatásán Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is részt vesz.

— **Estély a miniszterelnöknél.** Budapestről jelentik: A nemzetközi olimpiai értekezlet a mai napon befejezte tanácskozásait. Ez alkalomból ma este Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a miniszterelnöki palotában vacsorát adott. A vacsorára a külföldi vendégek kívül hivatalosak voltak számos politikus, a budapesti hadtestparancsnokság több tisztje, külállamok konzulai, számos főrendiházi tag, képviselő és újságíró. A miniszterelnök és felesége szokott szeretetreméltósággal fogadták a vendégeket, akik közül különösen az idegenek elragadtatással nyilatkoztak a miniszterelnök páratlan vendégzeretéről.

— **A bankszabadság meghosszabbítása.** A Budapesti Tudósító jelenti: Mivel Ausztriában a banktörvényt a Reichsrat a parlament feloszlatása miatt nem intézhette el a bankszabadság meghosszabbítása tekintetében intézkedés vált szükségessé. Illetékes helyen azt jelentik, hogy a két kormány között megállapodás jött létre a bankszabadságnak ez év november 15-éig változatlanul való meghosszabbítására. Az erre vonatkozó előterjesztés már legközelebb a magyar képviselőház elé kerül.

— **A zsinagógából:** Istenben megdicsőült Spitzer Ignácnak a nagy emberbarátnak dicső emlékére elhalálozási évfordulóján május 29-én hétfő d. e. 11 órákor a zsinagógában gyász-ünnepély lesz.

— Valótlan hír Tagányi Sándor grófságáról. Egy budapesti estilap cikke ma föltűnést keltett Aradon. Arról szólt a közlemény, hogy Tagányi Sándor dr. aradi ügyvédet, a máriaradnai kerület képviselőjét a király legközelebb grófi rangra emeli. A képviselő jelenleg nincs Aradon, így kisjolsvai Szabó Zoltán ny. ezredeshez, Tagányi sógorához fordultunk felvilágosításért Szabó Zoltán kijelentette, hogy a cikkből egy szó se igaz.

— Jubiláló tanár. E hó 15-én fogják megünnepelni volt tanítványai Székely Salamonnak tanári működése ötven éves jubileumát. Ez alkalomból nevére alapítványt tesznek, melynek kamatait amaz öt intézet növendékei között fogják szétosztani, mely intézetekben Székely Salamon fejtett ki tevékeny működést. Erre az alapítványra buzgón érkeznek hozzájárulások. Az aradi tanárszövetség ez uton kéri fel Székely Salamon volt növendékeit és tisztelődöt, hogy az alapítványra szánt összegeket Nagy István főgimnáziumi tanárhoz, június 10-ig beküldeni sziveskedjenek.

— Chorin Ferenc jubileuma. Megemlékezünk arról, hogy Chorin Ferenc dr. főrendiházi tag, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének illusztris elnöke a közel jövőben fogja ünnepelni a politikai pályán való működésének negyven éves jubileumát. Azt is megírtuk, hogy ebben az ünnepeztetésben a Gyáriparosok Országos Szövetsége aradi fiókjá mellett Aradváros is részt fog venni, amelynek Chorin egykori országgyűlési képviselője volt. Értesülésünk szerint a jubiláris ünnepség június havában lesz, amelyen Aradváros közönségének a küldöttségét Varjassy Lajos polgármester fogja vezetni és amelyhez a Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókjá testületileg fog csatlakozni. A fiók elnöksége az ünnepségek pontos idejét a hírlapok útján közlé fogja tenni, addig is a küldöttségben való részvételre jelentkezéseket a fiók titkári irodája (Gróf Apponyi Albert-körút 11. sz. Telefon 105.) vesz át.

— Főuri esküvő. Budapestről jelentik: Fényes esküvő volt délelőtt a budavári koronázó Mátyástemplomban. Ifj. Majláth György gróf vezette az oltár elé Almássy Georgina grófnőt, özv. gróf Almássy Györgyné leányát. A főuri világ színe-java vett részt az esküvön. Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök adta össze az ifjupárt. Esküvő után a Parkklubban fényes dezsóné volt.

— A kolozsvári nagysztrájk vége. A kolozsvári dohánygyári nagy sztrájk ma véget ért. A munkások levélben kérték ma a gyárba való visszavételüket és az igazgatóságra bízták a munkabér megállapítását.

— Tiszti orvosi képesítés. Kabdebó György dr.-t tudvalevőleg tavaly azzal a feltétellel választották meg kerületi orvossá, hogy egy esztendő alatt a tiszti orvosi vizsgát leteszi. Mint a hivatalos lap mai száma közli, Kabdebó a május 12–20-ig Budapesten tartott tiszti orvosi vizsga alkalmával képesítették.

— Németh J. lapunk mai hirdetésében közölt kátrányfesték árak helyesbítve a következők: sárga 40 korona, piros 48 korona, zöld 56 korona.

— Házasságok. Fényes esküvő volt ma délután Aradon. Jakabffy Rezső banktisztviselő kötött házasságot Priegl Gittával, Priegl István dr. aradi ügyvéd leányával. A polgári esketést, amely délután hat órakor volt Szondy Béla anyakönyvvezető végezte, a tanúk Barabás Béla dr. és Jakabffy Gyula voltak. Ezután a násznép kocsira ült s a Minoriták templomába hajtatott, ahol Lakatos Ottó dr. rendfőnök eskette össze az ifju párt. A násznép a következőkből állott:

Priegl István dr. és neje örömszülők — Jakabffy Zoltán — Nachtnébel Saczi. — Ottenberg Tivadar — Priegl Róbertné. — Nachtnébel Ödön — Jakabffy Lászlóné. — Biró Albert — Nachtnébel Öljönné. — Verzár Márton — Hauser Károlyné. — Priegl Róbert — Jakabffy Zoltánné. — Jakabffy Gyula — Barabás Béláné. — Barabás Béla dr. — Jakabffy Gyuláné. — Priegl Laci — Priegl Emmerli. — Nachtnébel Ödön — Verzár Böske. — Jakabffy Miklós — Nagy Lilli. — Török János — Nachtnébel Böske. — Jakabffy Lajos — Priegl Tonnerl. — Jakabffy Tibor — Priegl Irén.

Az esketési szertartás után a Közpoti szálló külön termében fényes nászlakoma volt.

Illán György temesvári kályha-csináló, nőül vette Tóth Lujziká Aradról.

— A Ferencz József-keserűviz kiváló előnye más hashajtószerek felett, hogy kellemes ízű és semmiféle kellemetlen mellék- vagy utóhatása nincsen. Breiszky doktor bécsi egyetemi tanár véleménye szerint a valódi Ferencz József keserűviz hatásának megbízhatósága által, még kisebb adagokban és huzamosabb használat esetén is kiváló helyet foglal el a gyógyvizek sorában. Az összes gyógytárakban és a jobb fűszerüzletekben árusítják eredeti egy literes palackokban. 24—XXIII

— Barát Ármín üdvözlése. Temesvárról jelentik: A temesvári hírlapírók köre Lendvay Miklós szerkesztő elnöklésével gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy Barát Ármín kir. tanácsost a miniszterelnöki sajtóosztály új vezetőjét, kinevezése alkalmából külön ünneplésben fogja részesíteni. A temesvári hírlapírók Barát Ármín nevére alapítványt létesítenek, amelynek kamatait a temesvári hírlapírók segélyezésére és jutalmazására fordítják. Ezenkívül a város polgárságával együtt is ünneplik Barátot, aki tagja Temesvár törvényhatósági bizottságának és emlékalbumot nyújtanak át neki.

— Halálozások. Özv. Kovács Frigyesné szül. Kohut Julanna 70 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat, akiben Kovács Vince kultúratanácsnok édesanyját gyászolja a hó 29-én délután 8 órakor temetik Kápolna-utca 1. számú gyászházból.

Jánosy Gyözőné, született Fedák Erzsébet 49 éves korában, házassága 28. évében ma meghalt Aradon a Perényi-utca 2. számú házban lévő lakásán. E hónap 29-én délután 4 órakor temetik. Halála előkelő családot borított gyászba.

— Titokzatos gyilkosság. Kurtakér községben a községi rendőr szobájában ma reggelre halva találták Argyolán Ambrozie 21 éves legényt. A fején egy lött seb volt. A legény valószínűleg gyilkosságnak esett áldozatul.

— A páris—madridi repülőverseny győztesei. A véres katasztrófával kezdődött páris—madridi verseny az aviatika fényes győzelmével végződött. Már eddigelé két aviatikus megérkezett az 1400 kilométeres légi ut— után Madridba. Mind mostanáig ez volt a leghatalmasabb aviatikai eredmény, nemcsak az út méreteire nézve, hanem azért is, mert az út harmadik részében kétezer méter magasságban kellett a pirenei hegyláncot átröpülni. Amí Chaveznek az Alpeseken életébe került, az most Vedrinesnek sikerült a Pireneusok felett. Mint jelentették, Garros és Vedrines aviatikusok elindultak San Sebastianból Madrid felé. Burgos közelében 260 kilométernyire San Sebastiantól és 200 kilométernyire Madridtól, leszálltak mindkettő apróbb javítások miatt. Pénteken hajnalban elindultak és Vedrines 7 óra 45 perckor, Garros 8 óra 5 perckor a közönség tomboló tapsai közben Madridba érkeztek. Vedrines a 200 kilométeres burgos—madridi utat 2 óra 45 perc alatt tette meg.

— A jogi oktatás és vizsgák reformja a kultusztervezet legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémája. Hogy a szükséges reformterv kivitele gyorsan történhessék annak rendeleti uton való életbeléptetésére is megkapja a miniszter a felhatalmazást. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat egyébként már beérkezett a képviselőházba. Abból legkésőbb május havában törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktorátus megszerzésétől teszi függővé. A kinek tehát hátrahagyott jogi vizsgái (szigorlata, alapállamvizsga, ügyvédi) vannak, — saját érdekükben vannak — mert minden napnyi késedelem esetleg helyrehozhatatlan hibáknak, — önvádnak lehet előidézője. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem mindazon jelöltek, akiknek jogi vizsgájuk (szigorlat, ügyvédi) van hátra existenciájuk követelő parancsának tekintsék azt, hogy hátra levő vizsgáikat letegyék. Aki tehát csak teheti, fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját. „A jogi vizsgák letétele e. munkában (IV. kiadás, — Negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi Dobó dr., Kolozsvár, Bolyai-u. 3. 1769

— Bankdirektor vagy ügyvéd. Eddig rendszerint nem volt semmi akadálya annak, hogy az ügyvéd bankdirektor is lehessen. Az ügyvédi rendtartás ezer béklyóba veti az ügyvédi pályán működőket és egész sereg inkompatibilitást állapított meg a „kar tekintélyének“ fönntartására. És miközben az ügyvédi nyemor jobban fogyasztja ezt a tekintélyt, mint valaha, miközben a foglalkozás jövedelmezősége nap nap után csökken, a rendtartás még mindig az ügyvédség történelmi hivatásáról beszél, minek érdekében el kell zárni az ügyvédek elől azokat a foglalkozásokat, amelyekben pénz is lehet keresni. A gyakorlati élet sok tekintetben tultette magát ezeken a dolgokon és így történt, hogy a bankigazgatóság és az ügyvédi foglalkozás között nem volt több inkompatibilitás. Ugy látszik, hogy ezt most újból vissza akarják állítani Losoncban. Az ügy nyilván a nemzetiségi veszekedésekből burjánzott ki és talán nem is ügyvédi kar érdek, mint inkább egy kis kellemetlenkedés volt a motívuma. Bazovszky Lajos dr. ügyvéd igazgatója egy losonci tót nemzetiségű banknak

NEUMANN M.

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

Külön osztály mérték szerinti megrendelésre.

Maidt és Schrodt

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrassy-utca 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruraktárunkat, hol valódi panamakalapok 13 kor-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban 1-a fehér és színes ingek 3. 50 kor-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Harisnyák, kesztyűk, 2168 gummi, eső és porköpenyek nagy választékban.

Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabettárak.

Feledi Jenő dr. kamarai ügyész most azt indítványozta a kamaránál, hogy mondja ki az inkompatibilitást s Bazovszky vagy ügyvéd, vagy bankdirektor legyen. Az ügyet kiosztották a kamara alelnökének.

— **Képviselők fizetése.** Fölmerült a minap a képviselőházban az eszme, hogy a magyar honatyák járandóságát, mely lakásbérrel együtt évi hatezernegyszáz koronára rug, föl kellene emelni. Az általános nagy drágaságra hivatkoztak, valamint arra, hogy a mostani fizetés mellett csak nagyvagyony ember vállalhat képviselőiséget. Ennek a mozgalomnak ötletéből egy olvasónk kimutatást küldött be nekünk arról, miféle fizetésben és kedvezésben részesülnek egyebütt a képviselők.

Angliában sem az alsó, sem a felsőház tagjai nem részesülnek díjazásban. Egy angol képviselő 1898. évben indítványt terjesztett be, mely az alsóház tagjai részére 6800 koronának megfelelő fizetést kívánt megszavazni, de amelyet még a vita előtt visszavontak és azóta soha meg nem ismételték.

Franciaországban a szenátus és a képviselőház tagjai évenként 8400 koronát kapnak és szabad utazást az első osztályon. A két elnök fizetése egyenkint 70.000 korona és szabad lakás.

Poroszországban a képviselőház tagjai 18 korona napidíjat és utiköltséget kapnak. Az urakháza tagjainak nem jár fizetés. Mig ellenben a németbirodalmi képviselőknek csak első osztályu szabad utazás jár ki.

Ausztriában a képviselők 19 korona napidíjat kapnak. — **Svájcban** a nemzetgyűlés 18 korona napidíjat fizet minden jelenlévő tagjának. Aki nincs ott az ülésen, nem kap napidíjat. A rendek hasonló díjazásban részesülnek. — **Az orosz дума tagjai** 80 korona napidíjat kapnak és szabadjegyet a vasutakra.

Portugáliában a második kamara tagjai régebben 500 korona fizetést kaptak hónaponta, amit azonban 1892-ik évben megszüntettek. Azóta csak a gyarmatok képviselői huznak fizetést. Valamennyi képviselő úgy a vasuton, mint a hajón díjazással utazhatik; a törvényhatóságok azonban jogositva vannak kerületük képviselőjét az ülések tartama alatt 20 korona napidíjban részesíteni.

Svédországban az első kamara tagjai nem kapnak fizetést. A második kamara tagjai 3000 korona évi fizetést kapnak az államtól. — **Norvégiában** a storting tagjai naponként 16 koronát kapnak. — **Hollandiában** az első kamara tagjai, ha nem laknak Hágában, minden ülésre 20 koronát, valamint utazási költséget kapnak. A második kamara tagjai 4000 korona évi fizetésben és utiátalányban részesülnek.

Spanyolországban csak szabadjegyet kapnak a képviselőház tagjai. — **Dániában** minden ülésnapon 8 koronát és utiátalányt kapnak. — **Románia** 28 korona napidíjban és az utazási költségek megtérítésében részesíti képviselőit. — **Szerbia** 10 korona napidíjat és utiátalányt ad képviselőinek. — **Bulgáriában** 20 koronát kapnak ülésenkint és utiátalányt a képviselők.

Görögországban a közönséges ülések tartama 1800 koronát, a rendkívüli ülésekre pedig tartamuk szerint 500 koronától 1800 koronáig terjedő fizetést kapnak a képviselők.

Belgiumban a szenátus tagjai nem kapnak fizetést, sem a Brüsszelben lakó parlamenti tagok. A vidékiek hónaponta 400 koronát kapnak, utiköltséget azonban nem. — **Olaszország** csak az utazási költséget téríti meg. — **Amerikában** az Egyesült-Államok mindkét házában tagjai évenként 26.000 korona fizetést, 600 korona átalányt és utiátalányt kapnak.

— **Medgyaszay Vilma** a világhírű kabaréművésznő így ír a Dr. Biró-féle Havasi Gyopár-képműről: „Kedves Doktor Ur! Az Ön által készített „Havasi Gyopár Crém” a legkitűnőbb arckrém! Mindenkinek ajánlhatom. Kitűnő tisztelettel Medgyaszay Vilma.” 6832

— **Árvabázi ülés.** A városi árvaház igazgató választmányja hétfő d. u. 4 órakor a városi tanácsstermében ülést tart, amelyre t. tagokat tisztelettel meghívom. Varjassy a Lajos, igazg. vál. elnök.

— **Vasárnap az Urániában.** Mesébe illő mozgókép-műsort állított össze vasárnapra az Uránia-színház igazgatósága. A legújabb és legszépebb képek egész sorozatát nyújtja a

publikumnak, úgy, hogy Aradon semmi más szórakozás nem ér fel ezzel a fenomenális műsorral. Bonaparte és Pichegon Hugó B'ingnek ez a megrázó szűzséjű drámája ellenállhatatlan hatást gyakorol a közönségre. A vitéz tábornok, aki összeesküvést sző Bonaparte ellen, hősi ellenállás után kerül kézre, hogy golyó által veszítse életét. Exotikumával különös figyelmet érdemel a singaporei sportélet, melyben többek között egy vízben lejátsszó elefántverseny is szerepel. A vasárnapi előadások délután két órakor kezdődnek. 175

— **A hipnotizált artista.** A szegedi Vigszinpádon izgalmas jelenet játszódott le csütörtökön este. Amikor a műsor legnagyobb részét már lejátszották és Menora, a telepikus fenomra került a sor, a helyiséget zsufolásig megtöltő közönség feszült figyelemmel várta a híres artista produkcióját. Meno arról híres, hogy teljesíti az emberek gondolatát és a legkomplicáltabb föladatokat teljesítésére is vállalkozik. Csütörtökön este is a közönség sorából egy tekintélyes szegedi szabómesterrel végzett igazán szép mutatványt Meno. A kabaré közönsége zajos tapsal honorálta a sikerült számot, amikor egy másik ismeretlen vidéki ember jelentkezett, hogy az előadást a mester vele produkálja. Meno megfogta a vendég ütőerét, gyorsan végig vezette az első páholsoron, azonban egyszerre megállt, *velőtrázó sikoltásban tört ki*, elengedte a médium kezét és hangosan fölkiáltott:

— Mit csinál ön velem?! Ön orvos és csak kísérletezni akar!

Az egész közönség összeszaladt. Meno tá-molyogni kezdett, azután hanyatvágódott a padlón és elhaló hangon könyörgött vizért. Nagynehezen sikerült csak magához téríteni. Felesége, egy gyönyörű babaarcu német asszony, kétségbeesve rohant az urához. A közönség persze az első pillanatban nem tudta, mi történt. Csak később derült ki a dolog. Az ismeretlen, aki tekintélyes fővárosi orvos, amikor megfogta Meno kezét, nem gondolt semmit, hanem erősen Meno szemébe nézett és így *öntudatlanul hipnotizálta a telepikus fenomnt*. Ez a legveszedelmesebb dolog, ami könnyen katasztrófát idézhetett volna elő. Szerencsére így nagyobb baj nem történt és a művész pén-teken este már ismét föllép a Vigszinpádon.

— **Birtokcsere.** Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltozások történtek:

Högye Gizella eladja az aradi Demeter-utca 35. sz. házat 1800 koronáért Gálfi Imre és nejének. — Najmányi Béla és neje eladják az aradi Kazinczy-utca 9. sz. házat 1800 koronáért Nuszbaum Zeigmond és nejének. — Balogh Lajos és tulajdonos társai eladják az aradi Választó utca 14. sz. házat 9000 koronáért Deák János és nejének. — Molnár Albert és tulajdonos társai eladják az aradi Illés-utca 23. sz. házat 5500 koronáért Putics János és nejének. — özv. Bánzó Ferencné eladja az aradi Rákóczi-utca 8. sz. házat 1000 koronáért Kaltenhuber Józsefnének.

— **Uj könyv-, zenemű- és papirkereskedés** Aradon! Arad kereskedelmi kulturája ismét szaporodott. Amennyiben Décsi Géza könyv- és papirkereskedő, ki Aradon ezen a téren buzamosabb ideig működött, az aradi közönség igényeinek teljesen megfelelő modern könyv-, zenemű- és papirkereskedést nyitott a Forray utcában, gróf Nádasdy palota. (Brunner mellett.)

— **Hol vegyünk gyermekkoscsit?** Fischer Simon Nagyruházában Aradon, Szabadság-tér 12. sz. alatt találjuk a legnagyobb választékot gyermekkoscsikban, a kivitele minden egyes koscsinak a legizlésebb és az árak amellelt rendkívül előnyösök, már 10 koronától kezdve egészen 150 koronáig 2357

— **Codilla Sándor** építési vállalkozó műszaki irodáját József főherceg-ut 19. szám alá helyezte át. 2266

— **Nincs többé lábizzadás.** Megérkeztek valódi amerikai, angol és francia Sandal cipők. Kaphatók Kutányi J. Arad, Vörösmarthy-utca. Telefon 835 szám. 2259

— **Ridikül, kizitaska** ujdonságok, bőrdöngök, sportcikkek, tenniszverők, labdák és hálók, *football, fűleslabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű es pipere aruk legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15.* 228

— **Szabó-féle** pármal ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcbőrt üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármal ibolyaszappan 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Voitek és Weisz, Hanzu Nesztor drogus-táknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1081

Discretió mellett azonnal és olcsón készit mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 688

— **Személyhitel** nyugdíjkepes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szűcs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. 1852.

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma i üveg 40 fillér Voitek és Weisznál. 1450

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek, köszvény, hólyag- és vesebetegeknek. Félpohár VITA-forrás a gyomorférgést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 1556 „CONSUM” kereskedelmi rszvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12. Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon. Kapható minden jobb háziáruházban és gyógyszerárban.

Aktuális strófák.

— *Holnap éneklik a Heltai-kabarében.*

Bajba jutott szegény Magyar Aszfalt Részvényesek verdesik az aszfalt. E dolog engem szörnyen elámit, 'Sz nálunk az aszfalt szépen virág-zik.

Mésztéglánál jobb, szebb téglá ninesen, Kotsis kéri: ezzel hadd építsen. Am a kérés sikerre nem vezet Szól a város: „Nem ettem én meszet!”

1868

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

— Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Radófi-rakpart 8.

TARKASÁGOK.

(Összeillő pár.) Egy házasságról volt szó. A feleség: színésznő. A férj: a színésznő férje. Jó családból való, jónevű ember, de pénzt nem keres. Bilenben folyton kártyázik. Bécsben, Montecarlóban, mindentűt.

— Rossz házasság! — mondja valaki.

Egy másik valaki tiltakozik:

— Dehogyan rossz! Nagyon jó.

— Hogy-hogy? Miért?

— Mert összeillenek.

— ???

— A férj kártyázik. Ha ezalatt az asszony buzgón gondoskodik arról, hogy a férjnek legalább szerencsége legyen a játékokban...

(Megértette.) Hárman alsóznak nyugodtan a kávéházban és két kibic ülve és némán kibicel.

Egyszerre csak belép a kávéházba egy ur, oda-áll a kártyasztal mellé, megvárja, amíg befejezik az éppen folyó rekontra-pártit és mikor a pártinak vége van: se szó se beszéd, hatalmasan pofonvágja az egyik játékos.

Az felugrik, a pofozó ember elé áll és izgatott hangon azt kérdezi:

— Hát mit kellett volna kijátszanom?

(Ki számol jól.) Egy író és egy színész kártyázik. En deux, vagy rövidebben „andé” kalabriást játszottak. Sokáig, órák hosszáig. Amikor a kora hajnali órákban vége: ért a párti: következett az elszámolás.

Az író számolt a táblán és a színész feszült figyelemmel nézte.

— Kapok tehát tizenkét koronát! — jelentette az író és felmutatta a táblán a végösszeget.

— Csak hatot! — felelte erre nyugodtan a színész.

— Igen, forintot.

— Dehogyan. Koronát.

— Ugyan kérlek! — kiáltotta haragosan az író. — Hiszen láttad, hogy jól számoltam! Számolj utánam... Na látod, hogy tizenkét koronát kapok!

— Nem. — ismételte konokul és még mindig nagyon nyugodtan a színész — csak hat koronát kapsz!

— De hát miért?

— Mert nincs több!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. F. Sziveskedjék pontosan megírni, hogy milyen magyar jelzalog sorsjegy az? Mert többféle létezik.

Csalódás. Ez nem sikerült.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Benoid Gyári Részvénytársaság nagymunkája. Székesfejérvár sz. kir. város tegnap tartott közgyűlésén a Benoid Gyári r.-t.-ot bizta meg Székesfejérváron épülő nagyszabású vízmű vízvezeték berendezési munkálataival. A várostól 2 kilométernyire fekvő Aszal völgyében 16 artézi kut vize lesz egyesítve betonmedencében, a honnét a víz a városba vezetetik. A városban 38 kilométer csővezeték rak le a Benoid Gyári r.-t. és végezi egyúttal a csatlakozásokat a házakhoz, valamint a többi házi berendezéseket; a vállalkozás összege az 1.000.000 koronát jóval meghaladja. Ez a nagy siker, mely Lészay Ottó vezér-igazgató leleményességét és helyes üzleti politikáját igazolja, ugyszólván páratlanul áll a vállalatok történetében. A Benoid Gyári r.-t. az idén állította fel városi vízművek és csatornázások osztályát és ime alig néhány hónap múlva Székesfejérvár, a régi magyar királyok koronázó székhelye, erre az agilis aradi vállalatra bizta a városban teljesítendő nagyszabású vízvezeték berendezési munkálatait.

Sunlight Szappan

teljesen ment káros hatású alkateszektől és fejbőrihatatlan tisztító erejű, hogy bármilyen mosómosószertől is az eredmény miniszegyetmód kiemelkedő.

Kettős darab 30 fillér.
Nyolcszögletű darab 16 fillér.
352

6616

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, vasárnap 1911. május 28-án:

1. Lüzernből a Pilátusra. Ter nézetutáni felvétel Svájc-ból. 2. A látszat csal. Vigjáték, amerikai AB. film. 3. A sors sze-zelyei. Dráma. — 4. A bá színházban. Komikus kép. — 5. Buddha bosszúja. Dráma. — 6. Maxi menyasszonyt talált. Kacagató. — 7. Winona. Indián történet. Amerikai sláger. 5x0 méteres kép. — 8. A főnyeremény. Kacagató.

Előadások délután 3 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-é hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Másért ingyen kapni a jegyszédőknél.

Saját zenekar.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, vasárnap 1911. május 28.

1. Pali Pallt játszik. Komikus. — 2. Matróz kiképzés. Látványosság. — 3. Sportlédi. Humoros. — 4. Karlita felkelők. Dráma. — 5. A megszökött autó. Mulatságos. 6. A csiga. Természet után. — 7. Humorisztikus játékok Lingapóréban. Látványosság. — 8. A jó Dagonert király. Komikus. — 9. Bonaparte és Pichegru. Történelmi dráma. — 10. Az issy-les-moulineauxi katasztrófa. Ber-teaux miniszter halála.

Előadások d. n. 3 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 2. fillér.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Csukráda.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Ruhatár. — Buffet.

Az előadások tartalma 2 óra

Kedden: A baráti önfeláldozás. Szenzációs dráma XIV. Lajos idejéből.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, május hó 28-án két előadás:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal.

MŰSOR:

1. Péter öröksége. Humoros (mozgófénykép.)
2. Miriam, a megbolondult komédiás. Kacagató jelenetek.

3. Előszólt álarok. Komikus (mozgófénykép.)
4. Iben Obed csoport marokkói tornászok.

5. A rózsák varázsa. Dráma. (Mozgófénykép.)
6. Olga Ferra, óriási látványos mutatványai.

7. Amikor Pali önmagán tesz tul. Kacagató (mozgófénykép.)

8. A 2 Rewells, komikus tornászok remek mutatványai a nyujtón.

Este rendez helyárrakkal. Kezdeté 8 és fél órakor.

Holnap hétfőn világattrakciók és új mozgófényképek előadása

Sokszorosán utánzótt, de soha el nem ért eredményekhez Zacherlin

Valóságos csodálatraméltó bármely rovar ellen.

Soha nincs zacskóban, hanem kizárólag üvegben és kapható:

Arad:

Nagy Parkas, Färber Lajos és Testvére, Eies Armin, Vojtek és Weisz, Pollák József, Hegedüs Gyula, Weigl A. és Társa, Ehrenfeld Ignátz, Dürr Gusztáv, Belgrader K. & C. Daimel Lajos, Braun Antal, Weisz Dávid, Steinitzer N., Meer Mór és Fia, Hoffmann Ottó, Lázár Gyula, Guttmann Samu, Dusek Ferenc, Dürr Kocsárd, Rothstein Mór, Kovács Gusztáv, Donath Simon, Braun Antal, Baumann B., Riesz Mátyás, Glück József, Schwarz M. és Társa, Seuwaz János, Prolich István, Hendl Testvérek, Gróf László, Altmann Ede, Erbeszkern Béla, Schlesinger Béla,

Uj-Árad:

Orth A. J. utóda, Theiss Miklós, Zinner Mátyás, Haekel Gyula és társa.

Battonya:

Fischer Hermann, Geller Ferenc. 16 75.

Borosjenő: Blau Dávid, Radó Adolf, Strauss Ignátz, Buttyin: Klein Márton, Csermő: Holländer Samuel Fia.

Gurshoncs: Weiszberger Samu ut.

Kisjenő: Messer Lipót, Márta-Radna: Félix Károly, Jesztl Árpád, Weiszberger Pál.

Pankota: Barna Lajos, Messer Lipót és Fia, Pavlevics Konstantin.

Pécska: Turzky Nándor, Radna-Lippa: Eisele János, Huszarak Agoston, Schwarz Ferenc, Wingeron József, Wingeron Miklós.

Séberán: Hirschmann Márk, Roth Bernát, Roth Mór.

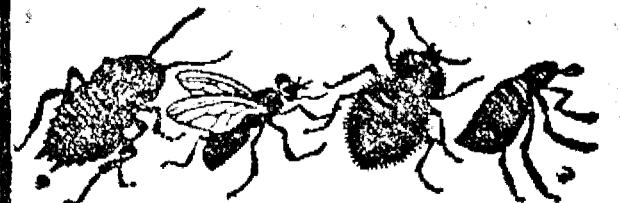
Uj-Szt.-Anna: Henny Károly. 1656

Világos: Kreidler Vilmos, Weber János.

Zádorlak: Hemmen Ferenc.

Vingra: Kleemann N. ut-Tóth András, Bánfi Béla, Irsa Daniel, Kaufmann Ig.

nátz utóda Kaufmann Róza.

DÉCSI GÉZA

UJ! 2398 Modern!
 Könyv, zenemű és papirkereskedése a Forray-
 utcában, (Hunyady-palota Brunner mellett.)
MEGNYILT!

Maison Steiner
 eredeti párisi női kalap-kidállítása
 Arad, Forray-u 2/a. Lukácsy-ház.
 2118

Budapesti áru- és értéktőzsde.
 Távirati tudósítás.
 Budapest, május 27.
 Amerika háromnyolccaddal olcsóbb. Kínálat, vétel-
 kedv gyenge, 10 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.
 Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1911. októberre	11.24—11.24	11.24—11.23
Rozs 1911. októberre	9.33—9.34	9.32—9.33
Tengeri 1911. májusra	6.63—6.64	6.61—6.62
Zab 1911. októberre	7.78—7.79	7.75—7.76

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).
 Május 27.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.30
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.15
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ 0 ⁰ / ₀	79.80
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	92.—
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	218.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	151.—
Osztrák járadék papírban	92.25
Osztrák járadék ezüstbe	96.25
Osztrák járadék aranyban	116.—
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.—
1880. évi osztrák államsorsjegy	162.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.35
Magyar hitelbank-részvény	810.75
Osztrák hitelintézeti részvény	639.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	749.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.—
Német birodalmi márka	117.32 ¹ / ₂
London vista	239.95
Páris vista	94.82 ¹ / ₂
20 márkás arany	23.47

A Temesvári Lloyd Társulat
 termékcarnokának hivatalos árjegyzéke
 Távirati tudósítás.
 (Árak 50 kilogrammonként koroná erejében.)
 1911. Máj. 27

Buza (szokvány-minőség)	
75 kilogrammos	11.05—11.10
76	11.15—11.20
77	11.30—11.40
78	11.40—11.50

Buza (Temesvári keresk. Áru)	
75 kilogrammos	11.00—11.05
Rozs	8.30—8.35
Arpa	7.50—7.80
Zab	7.70—8.8
Tengeri	6.00—6.05

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem
 — Máj. 27. —
 Sertéslelészám: máj. hó 23. napján volt kész-
 let 26319 darab máj. 23—24. napján köthajtatott 364
 darab, máj. 24—25. napján elszállított 490 darab, május
 26 szájára maradt készletben: 26493 darab.
 A hízott sertés üzlet irányzata nyugodt.

Felölős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS.

NYILTÉR.*

Kovács Vince, mint a megboldogult fia a maga, valamint az a'ulirottak nevében tudatja, hogy az önfeláldozó édesanya, anyós és nagyanya, a szerető testvér és rokon

özv. Kovács Frigyesné,
 szül. Kohut Julianna

nemes lelkét az örökkévaló Isten életének 70-ik évében a halotti szentségek felvétele után magához szolította.

A megboldogult földi maradványait folyó évi május hó 29-én, délután 3 óra-
 kor fogják a Kápolna-utca 1. számú ház-
 ból a róm. kat. szertartás után a felső te-
 metőbe az örök nyugalom helyére kiki-
 sérni.

A gyászmisét folyó hó 30-án reggel 9 órakor a Minorita-atyák templomában fogják a Mindenhatónak bemutatni.

**Szeretetünk kegyelettel őrzi emlé-
 kedet!**

Arad, 1911. május hó 27-én.

Kovács Vincéné, szül. Frankó Sarolta meny. Jenő,
 Autil, István unokái. Kohut Gábor, Kohut János
 testvérei.

Limbeck János és fia
 első magy. kir. szab. érokoros-gyára és temetőreászó
 intézetéből.
 Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

János Győző és leánya Bözsike a ma-
 guk, valamint özv. Appel Ferencné mint
 édes anyja és az alulirott rokonság nevé-
 ben is fájdalomtól megtört szívvel tudat-
 ják, hogy a szerető hitves, anyja s illetve
 leánya és rokonuk

János Győzőné
 szül. Fedák Erzsébet,

életének 49-ik s boldog házasságuknak 28-ik évében, rövid szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó évi május hó 27-én, déli 12 órakor elhunyt.

A megboldogult kihült tetemei folyó hó 29-én, d. u. 4 órakor fognak a róm. kat. egyház szertartásai szerint a Perényi-utca 2. szám alatti gyászszobából a felső teme-
 tőben, örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise áldozat pe-
 dig folyó évi május hó 31-én reggeli 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomá-
 ban az egek Urának bemutatni.

Béke poraira!

Arad, 1911. május hó 27-én.

Appel Rezső, fivére. Appel Rezsőné szül. Lengyel
 Rózsika, sógornő. Jánosy Ferenc, sógor. Sipos Ká-
 roly, Sipos János, unokaöccsei.

Bortörköknak a bor keveréséhez!

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
 SAVANYUVIZ

A legújabb közömbösít a bor savanyúságát, és kollektív módon gazdagítja. Nem teszi a bort.

Rohitsz

Tempel
 Styria
 Donati

Legdúsabb természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarországon részére: Hoffmann József
 Budapest, V., Báthory-utca. 8. 6918.

SALAMANDER
 cipők elárúsítása.
 Telefon 312 szám.
 Kérem a kirakatot megtekinteni!

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszerezniem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet.

Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50 „

WEINBERGER JÁNOS, ARAD
 elsőrendű cipőáruháza.

Molyhalál!

1191

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.

Egy üveg ára $\frac{2}{10}$ literes 1 kor. 20 fillér.
 $\frac{3}{10}$ literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.

'RADICAL'

molypusztító poralakban,

elismert kitűnő hatású erős növénykeverék
—20, —50 és 1 koronás dobozokban,
továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, szűzolt
órs, lavendula virág patchouli levél, bagaria-
papír, stb.

Poloska irtásra

"Radical" poloskairtó folyadék (igen erős hatású és nem maró),

egy üveg ára 60 fillér.

Erősített dalmát rovarpor

—20, —50 és 80 filléres dobozokban és kímélve

Padlófényesítésre

és

Beeresztésre

Kemény padlóra (parquettákra) Dr. Friedländer-féle francia takarékpapírpasztát 1 kis doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egy. arzat Dr. Friedländer-féle főzött viasz 1 doboz $\frac{2}{10}$ liter meleg vízben oldandó fel, 1 kor. 20 fill., kímélve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin, Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszár stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, fésűk, hajtűk, hajkefék, szivacsok szivacs-hálók, mosdó-keztük és mosdó-ruhák

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Hanzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. szám.

A nyaaló és fürdőző közönség figyelmébe!

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Magyar kabaret gyűjtemény, Salgari E: Aranymezők királynője, Az alaszakai aranyásók. Bródy Sándor: Lyra, Hafner Imre: A bányafelügyelő, Csáth Géza: Délutáni álmom, Audoux Marguerite: Marie Claire. Edmund Edel: A veszélyes öreg. Lóczy L.: L.: A mennyei birodalom története, Chün Károly: Mély tengerek világa. Laudis B: Éjféle nap, Rider Haggard: Hajnalcsillag, Biró Lajos: Nyári zivatar, Lovászy Károly: Pesti versek, Kóbor Tamás: Egyveleg, Bang Hermann: A fehér ház. Kóbor Tamás: Egy test, egy lélek. Szomaházy J: Milliomosok és kalandorok. Schnitzler: Anatol, Mici grófnő, Sienkiewicz: A hős, Mason: A rózsaszínű villa. Lengyel Laura: Máb királyné. Lovik Károly: A préda, Krudy Gyula: A podoloni takácsné és a többiek. Lagerlöf Selma: Egy udvarház története, Caesar és Cleopatra, X: Az árva Mariska napjai, Szerellemhegyiné: A társalgás művészete.

Németben: Strindberg A: Heiraten, Engel Georg: Der verbotene Rausch, Wothe A.: Das Tor des Lebens, Kellermann B.: Das Meer, Rittland K.: Ein Moderner, Stilgebauer E.: Der goldene Baum, Becker Käthe: Glücksklee, Roda Roda: Von Biene, Drohnen und Baronen, Schlicht Freiherr: Der Schrecken des Regiments. Ballestrem M: Zigeunerblut. Stratz R.: Die thörichte Jungfrau Liebestrank, Blumenthal: Vom Weib und vom Manne, Hoffenthal H: Das Buch vom Jäger Mart. Brandenfels Hanna: Der Stallbaron. Bennet Arnold: Das Gespents, Geijerstam Gusztáv: Das Haupt der Medusa. Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Reiners.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor., vagy füzetenként 20 fill.

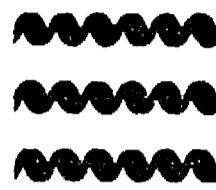
Legújabbak: Weinberger: Die romantische Frau, Baka-Baitz Irma: Nyár mulásán, Tarnay: 12 Dal. Strausz: Mein junger Herr, Márkus: Nadrágszoknya, Heidelberg: Gavallér. Weiner: Halljátok urak! Farkas: Narancsvirág. Dr. Kárpáti nótáskönyve. Centaurea Nem tud a virágnak... Grósz: Jösz! Majd utánam jösz... Weiner: Gyere ide te remek férj... Heidelberg: Oh, hogy várom... Márkus: Reggel, délben, este, éjelen... Szerenád... Zerkovitz: Az okos Adolfska, Szirmai: Testőr. Zserbó-ban. Zarándok.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-kereskedés Aradon

831

B

O

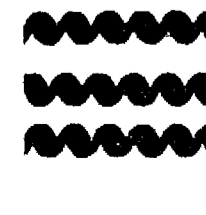
U

R

B

O

N

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladára

HUSSERL M.

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4645

Szivarkahüvely

Verge szivarka-papír.

Nyíltér.

Ambrus Anna

Junius hó 1-én

újra oktatást nyújt a himzés minden ágában, kezdőknek és haladóknak. Jelentkezhetni lehet

naponta 9—12 óráig,

Lovarda-utca 1. szám I. emelet.

EGÉSZSÉGES

marad a gyomor,

ha legelőképpen az emésztés állandó, folytonos szabályosságára vigyázunk és elkerüljük kerülni a kellemetlen székrekedést. Van erre mód. Bevált és a leggondosabban felválogatott és leghatásosabb gyógyfűvekből készített, élvagygyerjesztő, emésztéscsökkentő és könnyű székletet okozó házi készítményt kell használni, amely a rendszeresség következtében, a táplálkozás b. b. b. és a hüles és veszedelmes székrekedés és kísérő körülményeit, így például gyomorgéget, lefolyódat, túlságos savképződést és a faldalmas göröcsket nemcsak oszlatja, hanem eltávolítja. Ez Rosa doktor gyomor balzsama Fragner B. gyógyszer-tárától, Pragában.

FIGYELMEZTETÉS! A csomag minden részén látni kell a törvényes védjegy.

Főraktár:

FRAGNER B. OS. és K. 16
gyógyszertára, P R A G A. Kleinselte 203.
Naponia postal szállítós. Neruda-utca sarkán.

Egész üveg 2 K., félüveg 1 K.

Póstán a pénz előlegek bel. lészo ellenében küld egy kis üveget, 1.50 K., 2.80 K. ellenében nagy üveget, 4 kor. 70 fill. ellenében két nagy üveget, 8 kor. ellenében négy nagy üveget, 22 korona. Ille ebben 14 nagy üveget küldük bármint az osztrák magyar monarchia minden állomására.

Raktárak Magyarország és Ausztria minden gyógyszer-tárában.

GUBER FORRÁS

A LEGKÖNYNYEREBEN EMÉSZTHETŐ

ARZÉNES VIZ

VÉRSEGGÉNYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI
ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSRIKÉPEN

Klimatikus gyógy- és nyaralóhely Lőcsefüred.

610 m. Szepes megye vadregényes fenyves erdeinek közepén. — Modern vizgyógyintézet, szénsavas fürdők, fenyő fürdők, Bulling-inhátók, massage, villanyozás, fekvő-hiz'áló kurák állandó fürdő-orvosi ellenőrzés mellett.

Kitünő konyha, kényelmes tiszta szobák, figyelme: házi vezetés biztosítja a kellemes nyári otthont.

Olcsó árak.

Prospektust küld a tulajdonos: Müller Antal Lőcsén és a fürdő orvos: Dr. Müller Károly Budapest, IV. Múzeum-körút 9., valamint Müller Miksa építész Szeged.

Bevásárlásnál ügyeljen a fenti törv. bej. eredeti csomagolásra, hogy értéktelen utánzatot ne kapjon.

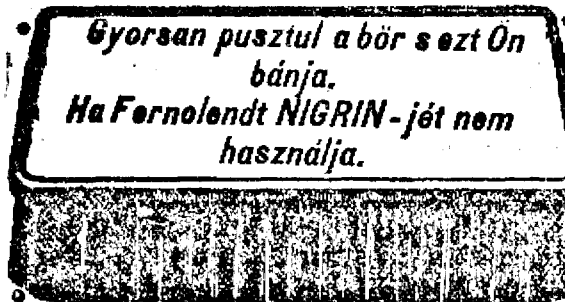
„CHANTECLER“ a legmegbízhatóbb és legkellemesebb hyg. férfívíz. 1 eredeti doboz (6 drb) tartállyal vagy anélkül K 2:50. 6841

Aradon kaphatók: Vojtek Kálmán gyógyszer-tárában, Vojtek és Weisz gyáru nagykereskedésében és Hegedüs Gyula pipere és illatszer kereskedésében.

Főraktár Magyarország és Ausztria részére:

DIAMANT ÉS MÉREI

Budapest, VII., Nefelejts-utca 15. Telefon 21—51.

6835

6975

Grand Prix Weltausstellung Paris 1900.

FRANZ JOH. KWIZDA

k. u. k. österr.-ungar., königl. rumán u. königl. bulgar. Hoflieferant

Kreispapotheker, Korneuburg bei Wien

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor

Diatikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Egy fél doboz 70 f., egy egész doboz K. 140.

Több mint 80 éve használatban van a legjobb istállóban étvágyhiány, rossz emésztés gyógyítására, a tej javítására és a tejelőkényesség f. közására. 2217—II.

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor

csak ezen védjeggyel valódi

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tára, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 26. szám.

Rigósfürdő gyógyhely

(Bogdaringós.)

Temes megyében, a Temesvár—Ippai vasuti vonalon, a saroltavári (Charlottenburg) állomástól 7 kilométernyire. Tanácsos kocsi a vasuti állomáshoz előre megrendelni. — A fürdő fekvése csodásan szép és teljesen pormentes.

Fürdők: csúsz, köszvény, reuma stb. ellen kitűnők.

Szép, olcsó szobák, jó és olcsó ellátás.

Idényi szeptember végéig.

Mindenmü bővebb felvilágosítással szolgál:

Gyógyfürdő igazgatóság Rigósfürdő. Telefonszám: 2.

Nägele Antal temesvári gyógyszerész. Telefonszám: 322.

bármely más nemzetközi fürdőt is felülmul

— Vasuti-, posta- és távirat-állomás —
Dél-Magyarország, Melence, (Torontálm.)

Nyitva május hó 15-től szeptember 15-ig.

Négy modernül berendezett 74 szobából álló szállodával.

A fürdön orvosi szaktekintélyek rendelnek.

Javulva: Köszvény, idült izületi rheuma, scrophulosis minden alakjában, kenőgyógyimódnak ellenálló bőrbetegség, psoriasis és prurigóban, verzésben szenvedő nők, idegbetegség, pontbántalmak, Carias Necrososánál és idült lues bántalmaknál is biztosan gyógyt.

Kitűnő jó magyar konyha, valódi hamisitlan borok, olvasó- és zengeterem, tekoasztal és tekoálya, nagy világos és árnykos park padokkal, naponta cigányhangverseny tartatik. — Prospektust kívánatra díjtalanul küld a

fürdőigazgatóság.

Védjegy: „Hergony“

A Liniment. Capsici comp., a Hergony-Pain-Expeller

egy régi és bizonyított készítmény, mely már sok év óta legjobb hatásúknak bizonyult részvénytől, csontmá és meghűlésektől.

Figyelmeztetés: Ezen hamisitlan készítmény miatt bevitelkor óvatosan legyünk és csak olyan eredeti üvegeket használjunk, melyek a „Hergony“ védjeggyel és a Hergony cégjegyzékkel ellátott dobozban van megjelölve. Az üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—-be tartozó minden gyógyszer-tárában kapható. — Főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest. Dr. Müller Károly gyógyszer-tára az „Arany orvosi központ“, Pragában, Elisebethstrasse 5. sz.

Sürgöny!

Még nem létezett! 1200 koronát ajándékozunk készpénzben és értékben.

Ezen összeget ezen képfelállításért fizetjük Mindenki, aki az árusítót megalálja és kifesti, kap egy női vagy férfi órát 20 korona értékben vagy pedig kivánatára 15 koronát készpénzben. 2890

A felvétel az, hogy minden megfektető és beküldő megrendelést tegyen a kitűnő Diana aranyutánzatu óralánczra és ezért 1 kor. 75 fillért postabélyegben beküldjön. — A megfektetések beérkezése után a díjakat szétfogjuk küldeni. Minden küldeményét Patria Zentrale A. Salfert, Wien, Neubaugasse 63.

Név _____ Hely _____
Utca _____

Versenyen kívüli árak! **22**

Selyem tafet-szoknya minden színben 5.50
Moire selyem-szoknya 3.90
Mosó alsószoknyák minden színben ... 1.60
Reformfűzők 3.50

Nyári keztük 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis I 75 a kirakatban látható. Vitrage rud 15, 13, 25 krajcár.

Csipke maradékok félárban.

Fehér, fekete, krems, drapp csipkék és betétek 50% árleszállítással kiárúsítva, amíg ezen készlet tart. — Megtekinthető vételkenyszer nélkül.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek, piros fehér és fekete is, métere 35 krajcár. Mosó delainek és cretonok legújabb mintákban **35** 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüster-köpeny, tegethof, szürke és fekete színben 6.50 frt. Finomabb 8-9 frt.

Női felöltők, köpenyegek, kabátok fekete és színes a confectionó osztály nagyobbítása miatt gyári árban árusíttatnak a míg a készlet tart.

Női ingek, corsettek, nadrágok és szoknyák chiffonból és batisztból nagy választékban.

Női- és leányka napernyők
:: minden nap érkeznek. ::

HOFFMANN SÁNDOR ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.
Kiszolgáláshoz 1 ügyes leány ajánlatát kérem — Tanulók 20 K. fizetéssel felvétetnek, csakis jobb családból 1901

DÍSZMŰMUNKÁK

MONIROZÁSOK

ÍRÓMAPPÁK.

TELEFON 51. 32

ARADI NYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZE

ARADI ÉS CSOMÁD VASÚTJA PÁLYÁJA

ADJUNKT A LEONÓZSÁG NEMZETI
FENNEL FELSZERELI

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
MEL A LEGELEGYERŐSÉGI KÖRÖSTŐR

POSTAI A LEGFENYÉSEBB KIFALITÁSI
MUNKÁINKAT RUDOK KÉSZITÉS

DÍSZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

MMATÓR KÖTÉS.

Műhelyáthelyezés!

Tisztelettel értesítem ügyfeleimet, hogy

minta- és gazdasági gépasztalos műhelyemet

május hó 1-én Mikes Kelemen-utca 45-47. sz. alól

Esutera-utca 31. (Mikes Kelemen-utca folytatása) helyeztem át.

hol úgy, mint eddig, készítek minden e szakmába vágó munkát gyorsan és pontosan, jutányos árak mellett.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel

Kronberger István,

minta- és gazdasági gépasztalos.

2008

Ugyanott egy kukorica sorvető-gép szabadalom is eladó.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9-1 óráig.

Videki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak választékosan ellenében válaszolunk.

1911. május hó 27.

Keresünk:

Aradra: 2 nagyvállal részére gyakorlott irodistákat, kik a gyorsírásban is kellő jártassággal bírnak.

Videkre: cognagyár részére könyvelőt, továbbá 5 fűszer, rőfös és rövid, 4 rőfös és divat, 4 vas és fűszer, 1 kézműváru, és 5 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német tőt és szerb nyelvismerettel bíró segédet és több tanoncot.

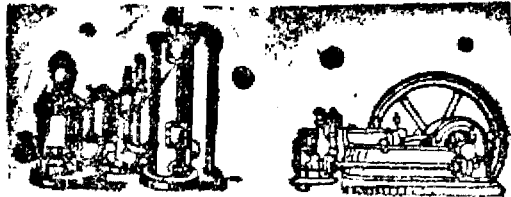
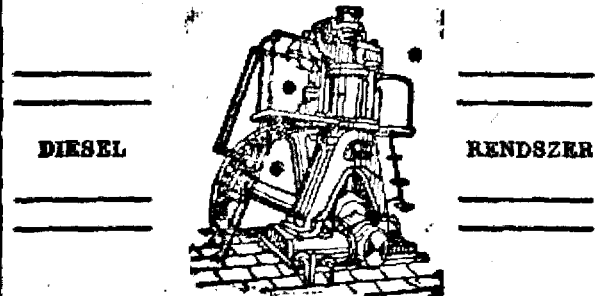
Ajánlunk:

Több irodistát, 1 mérlegképes könyvelőt, 1 gyakorlott irodistát, 4 fűszer és rövid, 1 vas és fűszer, 2 rőfös és 6 vegyes szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

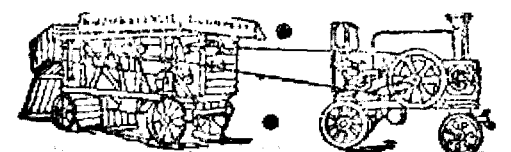
AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár igazgató.**Kalmár és Engel**

Mótor és Gépgyár

Városi rakár és iroda: BUDAPEST, VI. Úteg-utca 19.
Világhírű! Eredeti! „Benz”Benzinmotor telep. — A jelenkor legjobb fűzeme.
„Benz” nyersolaj motor.

DIESEL

RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. 6678
Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek
bámulatos egyszerű szerkezetűek.Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költség-
vetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

3717

Versenytagyalási hirdetmény.Versecz város területén felépítendő természet gyógyinté-
zetre ezennel nyilvános írásbeli és szóbeli versenytagyalás
hirdetjük.Az építési költség 133274 kor. melvnek 5%-át ajánlatte-
vők bánatpénzül a verseczi takarékos és előleg egyesület r. t. pénz-
tárából letétbe helyezni kötelesek.A munkálatokra egészben vagy részben lehet ajánlatokat
tenni, jogában állván aulirott igazgatóságunk, az ajánlatok
közül szabadon választani.Válatkozó köteles az épületeket 1911. november 15-ig
tető alá hozni és befedni, és 1912. április 1-ig az egész épü-
letet kifogástalan állapotban átadni.A jótállási kötelezettség 1 évre állapítatik meg, mely idő-
pontig a bánatpénz visszatartatik.A szóbeli versenytagyalás f. é. június hó 24-én d. u. 3
órákor a verseczi takarékos és előleg egyesület hivatalos helyisé-
gében tartatik meg, melynek befejezte után és az azon nap
fél 12 óráig beérkezett írásbeli ajánlatok felbontatnak.A tervek, költségvetés és részletes feltételek a verseczi
takarékos és előleg egyesület r. t. hivatalos helyiségében betekint-
hetők.

Verseczen, 1911. évi május hó 24-ik.

A Természetgyógyintézet r. t.
igazgatósága.

2391

Moskovits:: Anatómiai cipőgyár fiókja ::
ARAD, Szabadság tér 18. sz.Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

MEGNYILT

Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

Egységárak. Szabott árak.

Aki bort, gyümölcsöt, gabonát, butort,

Zongorát, stb.

Azonnal, vagy

rövid időn belül eladni óhajt,

aki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,

enincs rá vevője, illetve bér-
lője,

ígen gyorsan eredményhez jut,
ha az **Aradi**

Közlöny kis hirdetési rova-
tát használja. Aki

összeköttetés és ismeretség híján
házastársat, nevelőt, könyvelőt,

Zsellért, stb. keres, továbbá aki

lovat, kocsit, földet, házat, stb. ven-
ni, vagy eladni akar, ha hirdet,

özönével kap ajánlatot. A hirde-
tés a hirdetőre kész

nyereség.

Aki tehát okosan számít és

pénzére nem akar mindenáron

ráfizetni,

óriási meglepetésben lesz része,

Ha mindenkor

ligyekszik apróhirdetéseit

részletesen összeállítva, a hir-
detés

díjának beküldése mellett, az
„Aradi Közlöny“-ben

elhelyezni. A sikeres eredményt

több száz és száz eset igazolja,
így tehát

érdekében áll

Sürgősen

ez ügyben

intézkedni.

Házvezetői állást keres

középkorú nő elmegy felíró avagy
elárusítósnak is. Cím: Nagy Mi-
káláné Széchenyi-u 4. 2396

Kiadó

Dék Ferencz-utca 39. számú új-
ujjonnan épült házamban egy három
szobás, egy két szobás, modern für-
dő és egy 1 szobás lakás kony-
ha, minden hozzá tartozóval novem-
ber 1-re kiadó, a tervrajz megte-
kinthető ugyanott vagy Aczél-Péter
utca 2. Földszint. 2305

Házmasternek

gyermektelen házaspár kerestetik
Karolina-utca 8. 2375

Arad közelében

egy 23 év óta fennálló nagy üzlet-
ház. Italmérséssel eladó megtudha-
tó a kiadóhivatalban. 2366

Magánház

Aulich Lajos-utca 13 számú 4 szo-
bából, üveg folyosó és mellékhelyi-
ségekből álló kényelmes családi ház
eladó. 2376

Üzletemberek!

„Arad megyében egy jó forgalmu
vegyes-kereskedés és korlátlan ital-
mérésel bíró korcsma helyiségek,
lakházzal és melléképületekkel öreg-
ségem miatt f. év július hó 1-től
át vagy eladó. Cím a kiadóhiva-
talan. 2379

Eladó ház

Illés-u. 133/B. számú jókarban levő
ház, mely áll 4 szoba, 4 konyha, 4 é-
lés kamra, és más mellékhelyisé-
gekből szabadkézből eladó. 2386

Eladó

a máv. fűtőház közelében fekvő új-
Álmos-utcában 1 háztelek. Bővebb
megtudható a vaggongyári kapus-
nál. 2388

Használt fedeles hintót

jó karban keresek megvételre ugy-
szintén 2 lóra szerszámot. Cím
a kiadóhivatalban. 2372

Jó transporthordók

megvételre kerestetnek. Cím meg-
tudható a kiadóhivatalban. 2289

Kuvinba

egy kis magyar holdas szőlő,
mo oros vasuti megállóhelylyel, csí-
nos lakóházzal, nagy terasszal és
melléképületekkel, butorizzattal, ju-
tányos áron eladó! Bővebbet:
Aradon, Atcél Péter-utca 2. szám
I. emelet. 1822

Egy jó forgalmu

szikvizgyár, mely üzemben van,
eladó. Bővebb felvilágosítással szol-
gál Hegedűs János építőmester
Battonyán, a gyár szintén Batto-
nyán van. 2392

Perfekt

magyar-német levelező, gyors-
író és gépiró, aki jelenleg egy
budapesti vasgyárban mint önálló
magyar-német levelező van al-
kalmazva és négy évi irodai gya-
korlattal rendelkezik, Aradon meg-
felelő állást keres. Szíves meg-
kereséseket „Önálló levelező”
jelige alatt a kiadóba kérek. 2398

Olcsón.

Férfi ruha szövet eladás. Drescher
és Szilágyi volt helyiségében
Asztalos Sándor-u 1. Ugyan ott bolti
berendezés 2 drb. új nagy karika
Singer-féle varrógépek minden el-
fogadható áron eladók 2394

Nyugdíjképes hivatalnok

8000 korona emelkedő fizetéssel
ismeretség hiányában ez uton ke-
res művelt, házas nőt házastársul.
Csakis komoly ajánlatokra reflek-
tál. Hivatalnok Arad főposta poste
restante. 2397

Gyermektelen házmasterpár

kerestetik, hol az asszony a lakás
takarítását végezné, lakásért és
fizetés mellett. Kik szobalányi mi-
nőségben hosszabb ideig szolgáltak
előnyben részesülnek. Ajánlatokat
„Tiszta” jeligére kérünk. 2402

Kiadó

Petőfi-utca 10. szám alatt egy 2
szobás és egy 3 szobás modern
uri lakás augusztus 1-sőre. Bőveb-
bet ugyanott a házmasternél 2405

**Nagymennyiségű
maculatura**

jutányos áron

eladó.

szóval

**A seléndi, ezelőtt si-
lingyiai (Arad m.)
fogvasztási szövet-
kezet igazgatósága**

1911. Junius 15-re

jó fizetés mellett

óvadékképes, románul

is beszélő

üzletvezetőt

keres.

szóval

1868. óta fényesen bevált

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

G. Hell & Co. gyártmánya.

Kiváló bőrdorvosok ajánlatára Európa legtöbb államában
nyes eredménnyel alkalmazzák

mindennemű bőrkiütések

főleg krónikus és pikkelysömör és érdi kiütések, továbbá rezes
orr, fagysebek, lázzadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger
kátrány-szappana 40 százalék kátrányt foglal magában és 6-
nyegesen eltér a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappa-
noktól. Makkos bőrbajoknál alkalmazzák a nagy hatás

Berger-féle kátrány-kénszappant

te. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztáltságot ellen,
a gyermekek bőr- és fejen való kiütések ellen, valamint minden-
napos használatra mint felülmúlhatatlan mosó- és fűtő-szappan szolgál a

Berger-féle glicerín-pipereszappan

melyben 25 százalék glicerín foglaltatik és a mely illatosítva van.
Kiváló bőrpótló szerként használják továbbá kitűnő sikert a

Berger-féle borax-szappant

és pedig pörzsések, napégés, szepők, fűszerek és más bőrbajok
ellen.

Arad darabonként minden fajtából 70 fillér, hasz-
nlati utasításul együtt. Kérjen a vásárlásnál
nyomatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat
és borax-szappanokat, G. Hell & Comp. gyárt-
mányait és vigyázzon
az itt ábrázolt véd-
jegyre és a mellette
levő cégjelzésre, mely
minden címűnél ott kell hogy legyen.

Kitüntetve Bécsben 1883-ban díszokmánytal és a párisi 1889.
évi világtállásán arany éremmel.

A Berger védjegyű minden más gyógy- és higiénikus szappanok
a hozzájuk mellékelt használati utasításokon föl vannak sorolva.
Kaphatók minden gyógyszerárban és szakbavágo üzletben.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien, I., Biberstr. 8.
Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-
ára, Budapest, Király-u. 12. Thalimayer és Solti,
Zrínyi-utca. Köchmeister Fr. utóda, Hold-utca 2.
Molnár és Moser droguisták, IV., Koronahereg-
utca 9. szám. Detsányi Frigyes drogeria, Marok-
kól-utca 2. Kesztyben Magyarország összes gyógy-
szertárában.

Arad: G. Földes Kelemen, Hajós
Árpád és Rousnyay Mátyas gyógy-
szerész uraknál, Vojtek és Weisz dro-
guerijában, Hegedűs Gyula üzletében
Andrássy-tér 15. és kapható az összes hazai
gyógyszerárakban. 1427

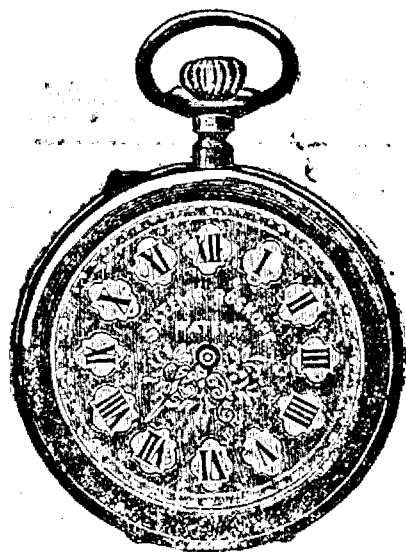
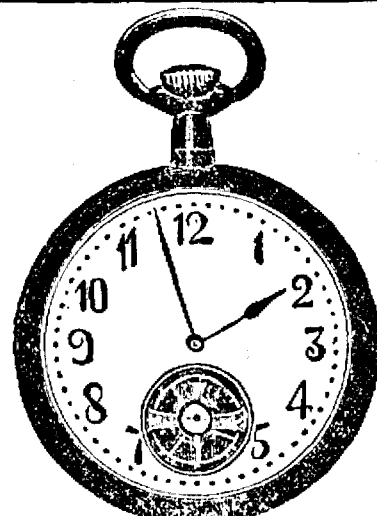
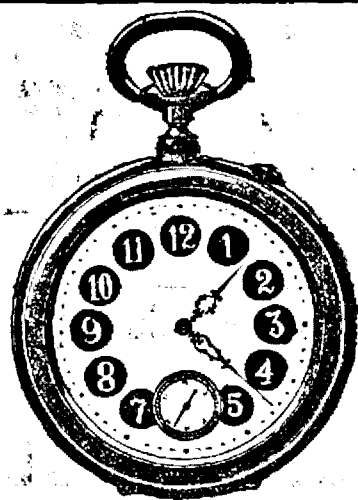
Használt ólom

megvételre kerestetik.

INGYEN ZSEBÓRA!

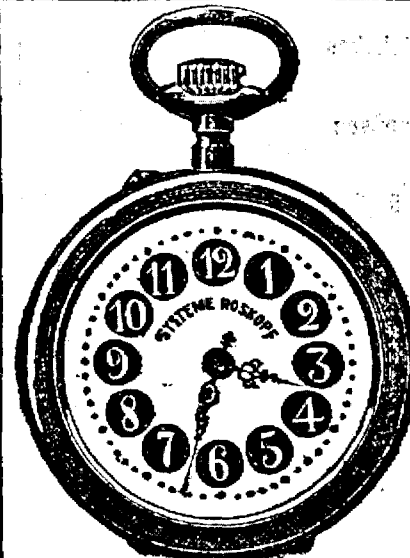
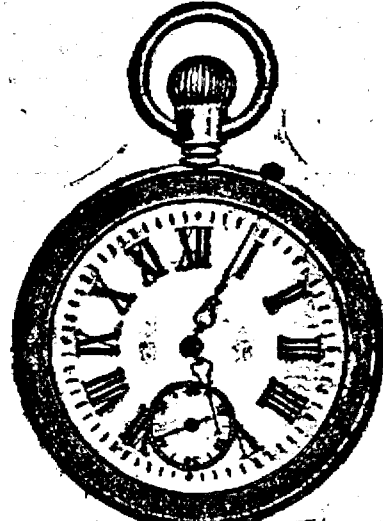
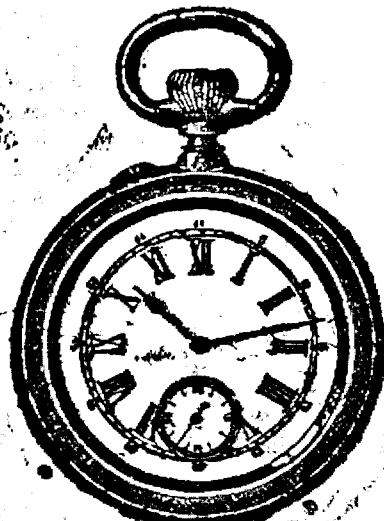
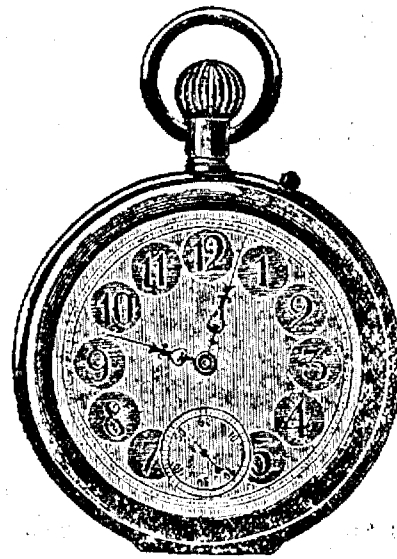
FISCHER SIMON NAGY ÁRUHÁZÁBAN.

Arad város és vidéke t. vevőközönségének figyelmét felhívom arra az ujításra, melyet Áruházamban, bizonytalan időre bevezettem. Minden vevőnek, a ki egyszerre 30 koronán felül vásárol, jutalom fejében, teljesen ingyen adok egy finom, elegáns zsebórát.

Fenti ujításnak, mely az országban egyedül áll, bár nagy anyagi áldozatokkal jár, az a célja, hogy szaporítsa azon vevők számát, akik egyszerre nagyobb bevásárlást eszközölnek és alkalmat nyujtsak arra, hogy a t. vevőközönség ezáltal megismerje Áruházamnak sokoldalú, dusnag választékát és meggyőződjön arról, hogy az Áruházamban levő olcsó árak felülmúlnak minden versenyképességet.

Logikus tény, hogy mindenki szívesen fog igyekezni ezen ritka kedvezményben részesülhetni, hogy magának tetszésszerint, egy finom szerkezetű ezüstözött, oxidált vagy nikkel zsebórát ingyen választhasson.

ARADON

Szabadság-tér 12

FISCHER

NAGY-
ÁRUHÁZ